

Gmina Szlichtyngowa – tutaj chce się żyć

***STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY SZLICHTYNGOWA
NA LATA 2016-2022***

***Szlichtyngowa
2016***

Załącznik do Uchwały nr
XXVII/150/17 Rady
Miejskiej Szlichtyngowa
z dnia 20.01.2017

SPIS TREŚCI

I.	Metoda opracowania strategii.	2
II.	Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Szlichtyngowa – wyniki ankiety	4
III.	Walory przyrodnicze, zasoby naturalne, powierzchnia i położenie geograficzne Gminy Szlichtyngowa.	19
IV.	Dane statystyczne.	22
V.	Edukacja w Gminie Szlichtyngowa.	26
VI.	Finanse Gminy Szlichtyngowa.	28
	Dochody Gminy Szlichtyngowa.	28
	Wydatki Gminy Szlichtyngowa.	29
VII.	Infrastruktura kanalizacyjno-wodociągowa.	31
VIII.	Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz jej odbiorcy.	34
IX.	Oświetlenie uliczne.	35
X.	Ciepłownictwo.	35
XI.	Gospodarka odpadami komunalnymi.	36
XII.	Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Szlichtyngowa.	37
XIII.	Opieka zdrowotna na terenie Gminy Szlichtyngowa.	38
XIV.	Pomoc społeczna na terenie Gminy Szlichtyngowa.	39
XV.	Gospodarka w Gminie Szlichtyngowa.	41
XVI.	Miejsca noclegowe.	43
XVII.	Cieki i budowle wodne, melioracja oraz rowy.	44
XVIII.	Infrastruktura komunikacyjna.	45
XIX.	Instytucje kulturalne, biblioteki, świetlice na terenie Gminy Szlichtyngowa.	48
XX.	Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Szlichtyngowa.	49
XXI.	Analiza strategiczna Gminy Szlichtyngowa.	50
XXII.	Analiza TOWS/SWOT.	50
XXIII.	Misja, Wizja, cele strategiczne, cele taktyczne oraz cele operacyjne.	70
XXIV.	Monitoring, ewaluacja oraz zarządzanie.	79
XXV.	.....Możliwości finansowania oraz zgodność strategii z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.	80
	Literatura.	87
	Spis rysunków.	88
	Spis tabel.	92

I. Metoda opracowania strategii.

Strategia to jeden z kluczowych dokumentów, wyznaczających kierunki rozwoju Gminy we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Podstawą do przyjęcia i realizacji strategii jest Ustawa o Zasadach Prowadzenia Polityki Rozwoju (Dz. U. z 2012 r. poz. 1237 ze zmianami) oraz Ustawa o Samorządzie Gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 153 ze zmianami).

Strategia Rozwoju Gminy Szlichtyngowa na lata 2016-2022, jest dokumentem nakreślającym kierunki długofalowego rozwoju Gminy Szlichtyngowa. Posiadanie dokumentów strategicznych, do których zalicza się między innymi strategię rozwoju oraz program gospodarki niskoemisyjnej jest niezbędne w procesie ubiegania się o unijne środki finansowe m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego 2014-2020 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Przedłożony dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza - diagnostyczna przedstawia obraz Gminy w obszarach: społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym oraz ekologiczno-przestrzennym. Część druga – strategiczna, to przedstawienie misji, wizji oraz celów strategicznych, taktycznych i operacyjnych. W dokumencie wskazane są również potencjalne źródła finansowania postawionych w strategii zadań.

Wybór misji, wizji oraz celów strategicznych jest wynikiem przeprowadzonej analizy, opartym o ankietę przeprowadzoną wśród mieszkańców w 2016 roku, zatwierdzonym przez zespół roboczy do spraw strategii Gminy Szlichtyngowa, w skład którego weszli:

Elżbieta Rahnefeld – Burmistrz Miasta i Gminy Szlichtyngowa.

Andrzej Bielawski –zastępca Burmistrza.

Barbara Wesołowska – skarbnik Gminy.

Mirosław Strzęciwilk – sekretarz Gminy.

Artur Olszewski – Kierownik Referatu Rozwoju i Promocji (autor dokumentu strategii).

Metoda opracowywania Strategii Gminy Szlichtyngowa na lata 2016-2022, była oparta na partycypacji jak największej grupy mieszkańców. Odbywało się to wielotorowo. Przez ostatni rok odbywały się cykliczne spotkania kierownictwa urzędu z mieszkańcami gminy, na których zgłaszane były różnorodne problemy nurtujące społeczeństwo. We wrześniu 2016 roku przeprowadzona została ankietę badawczą, w której mieszkańcy Gminy wskazywali swoje oczekiwania oraz najważniejsze problemy jakie zauważają w badanych obszarach społecznych.

Analizie poddano także wszelkie dostępne dane statystyczne oraz gospodarcze Gminy. Dzięki uzyskanym w ten sposób informacjom, można było przystąpić do prac analitycznych oraz opracowania misji, wizji oraz celów. Wyniki tych działań zostały poddane konsultacjom z mieszkańcami Gminy 14 grudnia 2016 roku.

Rys. 1 Konsultacje społeczne dotyczące kształtu strategii dla Gminy Szlichtyngowa na lata 2016-2022. Szlichtyngowa 14 grudnia 2016 roku.

II. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Szlichtyngowa – wyniki ankiety.

W celu sporządzenia diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy i miasta Szlichtyngowa, sporządzona została anonimowa ankieta badawcza, której celem była partycypacja jak największej grupy mieszkańców oraz gości odwiedzających gminę. Ankieta była zamieszczona na stronach internetowych urzędu. Była również udostępniona na gminnym portalu społecznościowym. Jednakże największa liczba ankiet została uzyskana dzięki zaangażowaniu sołtysów oraz uczestnictwu w spotkaniach z mieszkańcami.

Na koniec 2015 roku w gminie Szlichtyngowa mieszkało 5169 mieszkańców. W badaniu wzięło udział 56 osób, co stanowi 1,08% ogółu badanej populacji. Poniżej przedstawione zostały informacje dotyczące osób, które wzięły udział w ankiecie.

Rys. 2 Liczba uczestników ankiety z podziałem na miejsce zamieszkania. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku]

Rys. 3 Płeć uczestników ankiety wyrażona w udziale procentowym. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku]

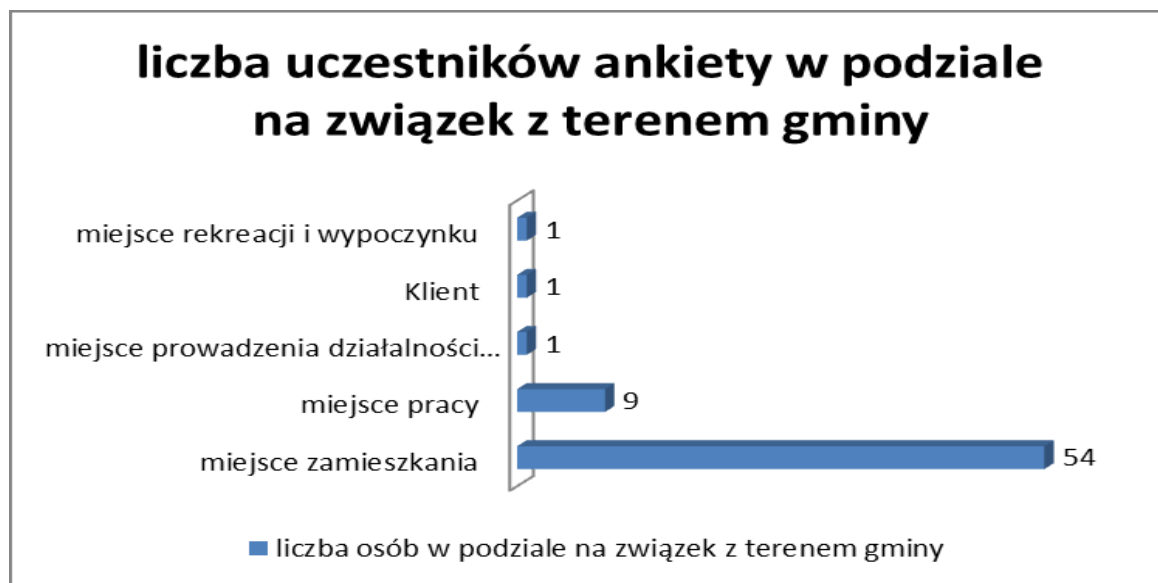
Rys. 4 Liczba uczestników ankiety w różnych przedziałach wiekowych wyrażona w %. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

Rys. 5 Liczba uczestników ankiety z podziałem na wykształcenie wyrażona w %. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

Rys. 6 Liczba uczestników ankiety z podziałem na rodzaj aktywności zawodowej. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

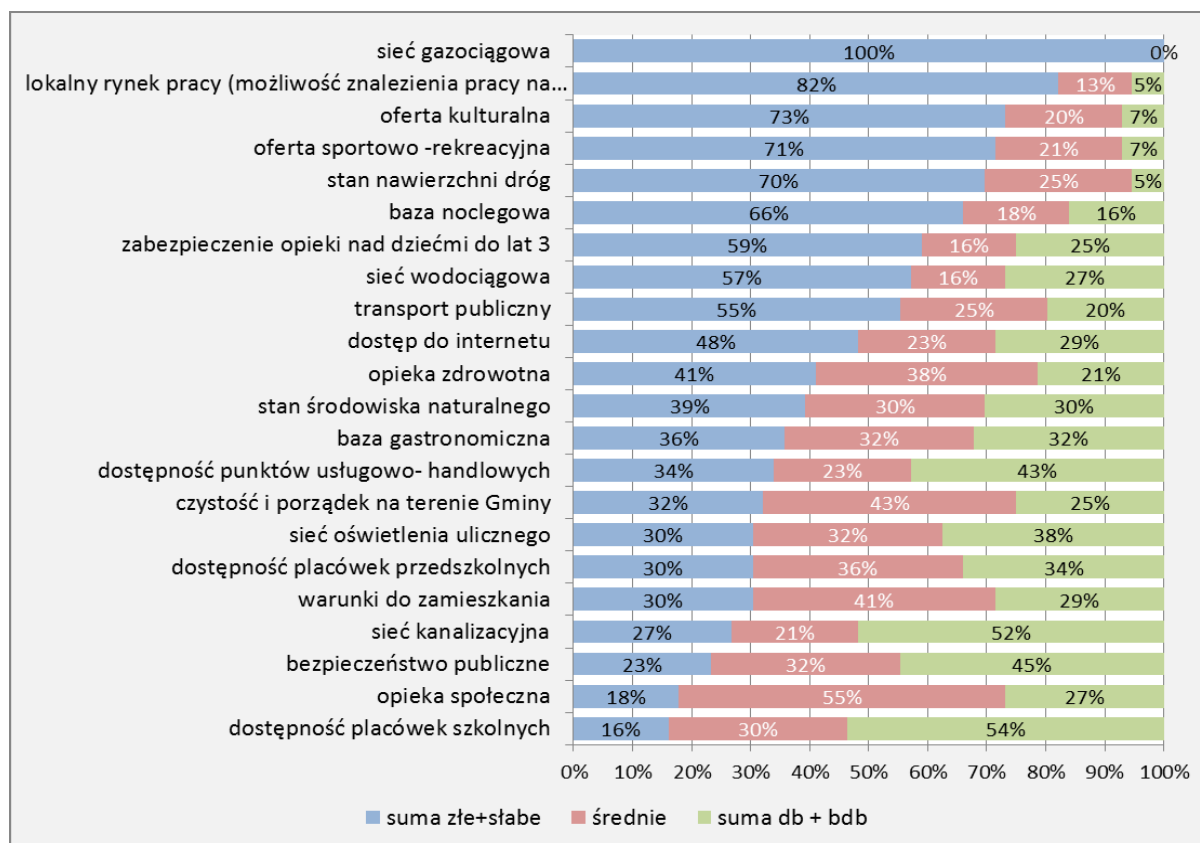
Rys. 7 Liczba uczestników ankiety w podziale na związek z terenem gminy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016r.]

Po dokładniejszym przeanalizowaniu przedstawionych powyżej wyników, można łatwo zauważyć, że tylko dwóch uczestników ankiety pochodziło spoza terenu gminy. W grupie przeważały kobiety, przewagę stanowili uczestnicy w przedziale wiekowym 35-44 oraz 45-54. Największą grupą uczestników miała wykształcenie średnie, aż 32 osoby z 56. Badając ilość osób z podziałem na miejscowość należy stwierdzić, że największa liczba uczestników pochodziła z miejscowości Górczyna, Stare Drzewce i Szlichtyngowa, przy czym odnotowane zostały głosy z każdej miejscowości gminnej. Można, zatem uznać, że wynik ankiety stanowi pewien obraz potrzeb i oczekiwań społeczeństwa Gminy Szlichtyngowa. Cała ankieta składała się głównie z pytań zamkniętych, gdzie ankietowany dokonywał określonego wyboru lub oceny. Kilka pytań było pytaniami otwartymi, na które odpowiedź udzieliło niewielu ankietowanych.

1. Pytanie pierwsze: Jak Pani / Pan ocenia warunki życia w Gminie Szlichtyngowa?

W pierwszym pytaniu uczestnicy ankiety oceniali warunki życia w gminie z uwzględnieniem 22 istotnych podpowiedzi oceniających. Wyniki tego badania przedstawia poniższy wykres.

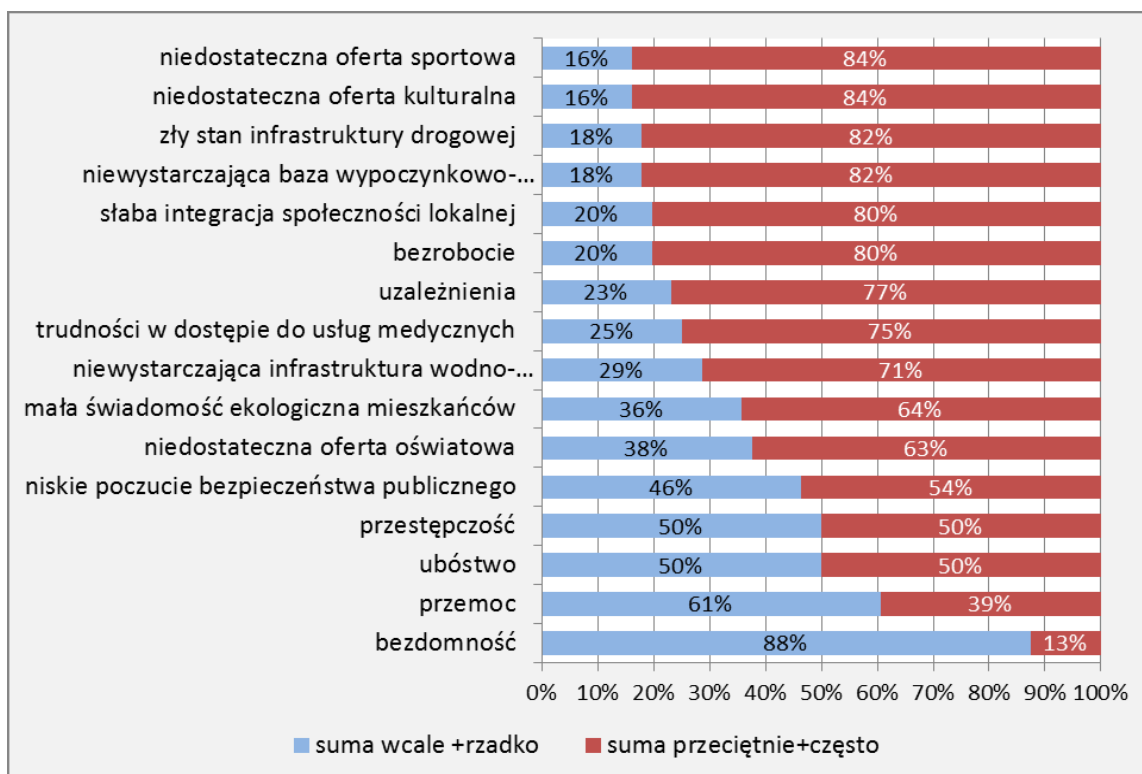
Rys. 8 Warunki życia w Gminie Szlichtyngowa w ocenie zła + słaba, średnia, dobra + bardzo dobra wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Analizując powyższe dane na pierwszy plan wysuwa się problem z dostępem do sieci gazociągowej, na co zwróciło uwagę 100% uczestników badania. Kolejnym ważnym problemem brak pracy na rynku lokalnym, na co zwróciło uwagę 82% ankietowanych. Większość ankietowanych uznała za złe lub słabe takie elementy życia jak: oferta kulturalna, oferta sportowo-rekreacyjna, stan nawierzchni dróg, baza noclegowa, zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat trzech, sieć wodociągowa, oraz transport publiczny. Pozostałe dziedziny w ocenie ankietowanych nie przekroczyły wyniku 50%. Nie znaczy to jednak, że są mało istotne, Pamiętajmy, że zgodnie z Ustawą o samorządzie gminnym "Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych

podmiotów”^{1]}. Ustawa ta przedstawia ponadto wykaz 20 zadań własnych gminy, wśród których są np. opieka społeczna czy zdrowotna.

2. Pytanie drugie: Jak często spotyka się Pani/Pan z wymienionymi poniżej problemami społeczno-gospodarczymi występującymi na terenie Gminy Szlichtyngowa?

Na kolejnym rysunku przedstawione zostały wyniki odpowiedzi na temat częstości stykania się z określonymi w pytaniu problemami społeczno-gospodarczymi.

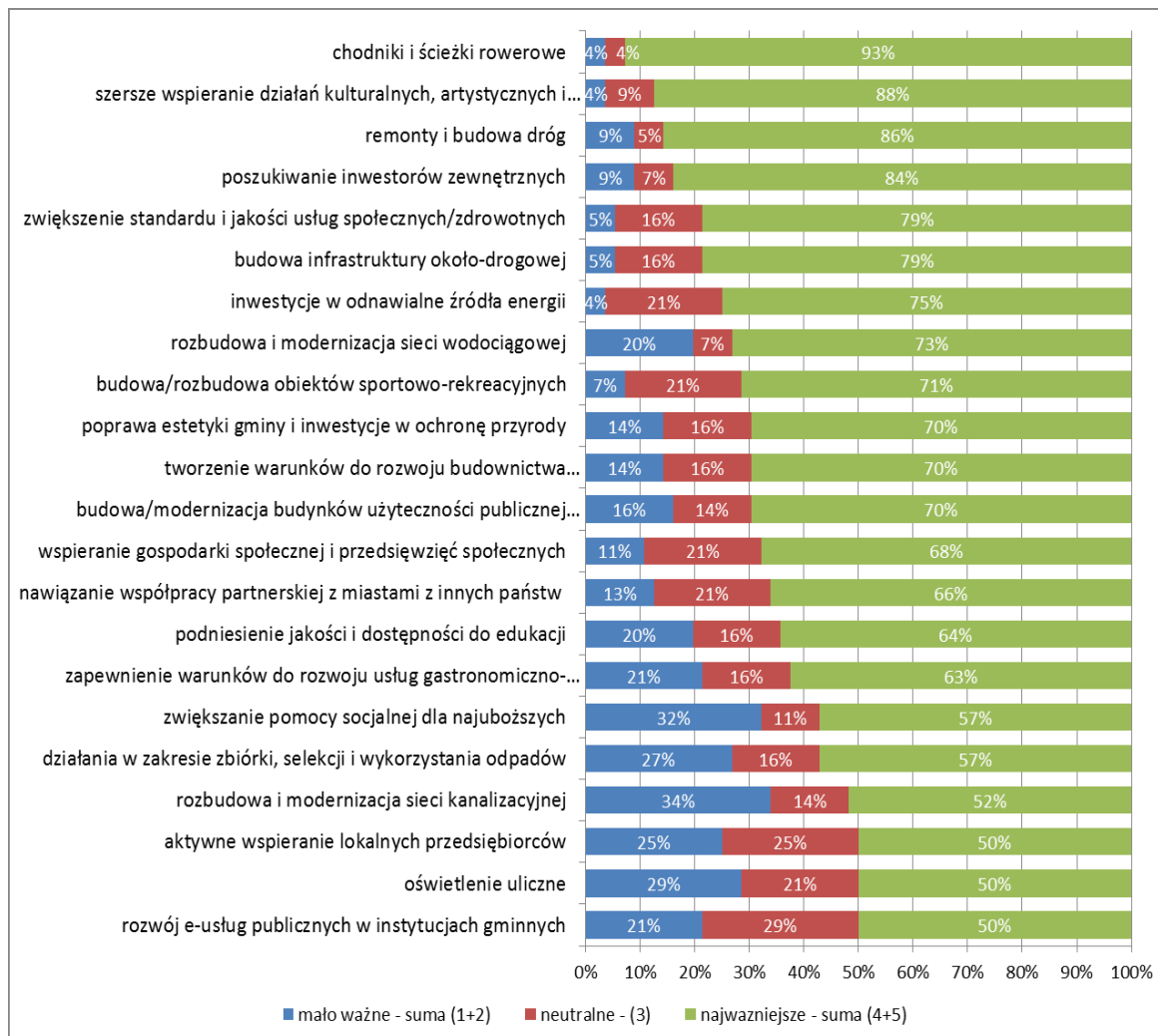
Rys. 9 Częstość zetknięcia się z wymienionymi problemami społeczno- gospodarczymi, w ocenie (wcale + rzadko), (przeciętnie + często), wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Analizując powyższy wynik należy stwierdzić, że nasi ankietowani najczęściej napotykają na problemy z: niedostateczną ofertą sportową i kulturalną, złym stanem dróg, niewystarczającą bazą wypoczynkową, słabą integracją społeczności lokalnej, bezrobociem, uzależnieniami, czy problemami ze służbą zdrowia. Ważnym jest też problem niewystarczającej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, na co zwróciło uwagę 71% ankietowanych.

¹ Dz.U. 2016 poz. 446, Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Rozdział II, s.5

3. Pytanie trzecie: Które z poniższych obszarów powinny być najważniejsze dla Gminy w perspektywie lat 2016-2022 w skali od 5- bardzo ważna do 1 – zbędna?

Przedstawione poniżej wyniki odpowiedzi na pytanie trzecie ukazują ważność oczekiwań społeczeństwa.

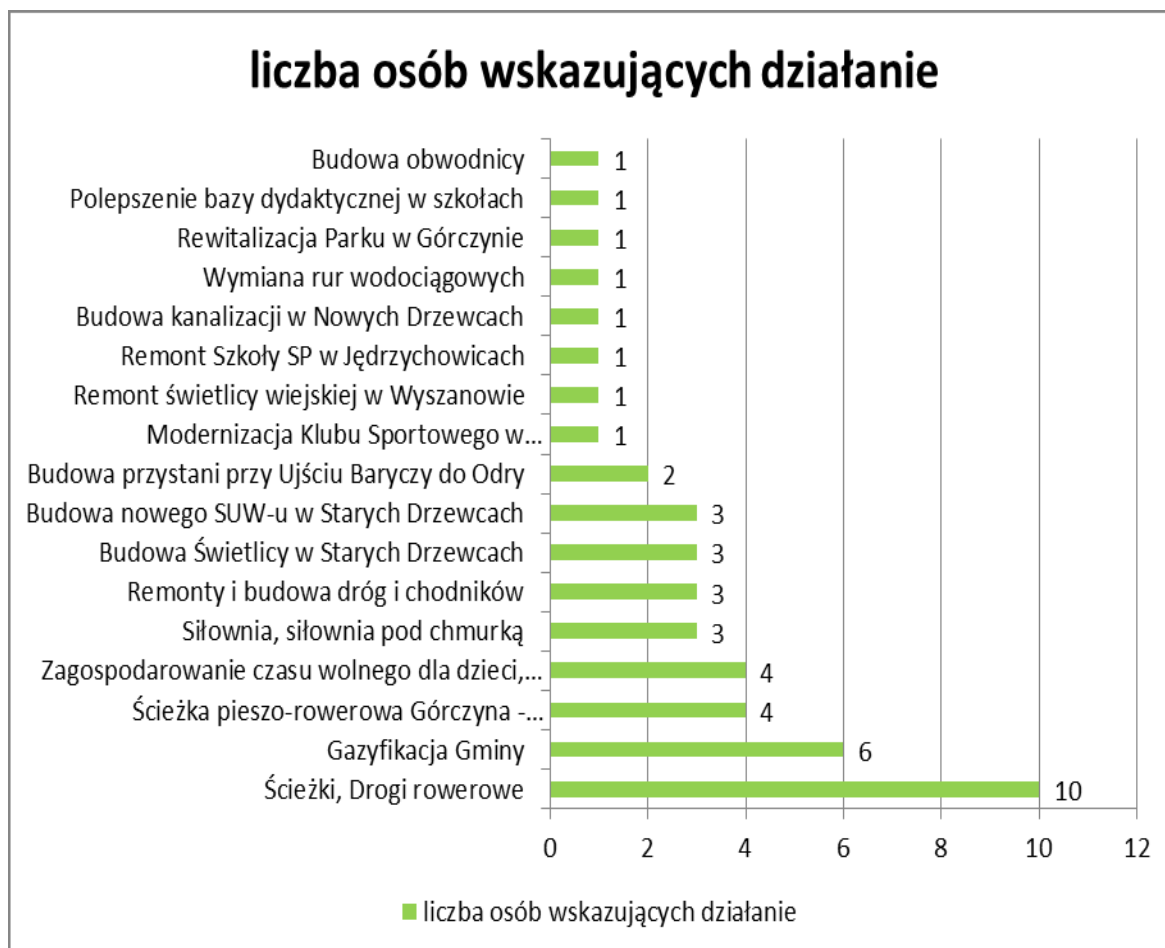

Rys. 10 Wskazanie najważniejszych obszarów do realizacji w ocenie (4+5) najważniejsze, (1+2) mało ważne, 3 neutralne, wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Analizując powyższy wynik należy stwierdzić, że dla ankietowanych nie ma mało ważnych obszarów przeznaczonych do realizacji. Świadczy o tym fakt, że ocena rozpoczyna się od 50% głosów ankietowanych (rozwój e-usług...) i kończy na 93% (chodniki i ścieżki rowerowe). Wyniki te w dalszym procesie analizy strategicznej będą musiały zostać oparte o realne szanse i możliwość gminy. Należy pamiętać, że każda gmina pełni pewne zadania nadrzędne, takie jak np.: zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, zapewnienie edukacji przedszkolnej i szkolnej czy dostaw wody.

4. Pytanie czwarte: Jakie działania i inicjatywy powinny być przeprowadzone w kolejnych latach?

Jest to jedno z pytań otwartych, w którym ankietowani mogli sami wpisać do dwóch zadań, które powinny być przeprowadzone w kolejnych latach. Z opcji tej skorzystało niewielu ankietowanych. Wynik wskazań przedstawia poniższa ilustracja.

Rys. 11 Wskazanie działań/inicjatyw, które powinny być przeprowadzone w kolejnych latach z podaną liczbą ankietowanych, którzy na dane działanie wskazywały. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016r.]

5. Pytanie piąte: Proszę o zaznaczenie 3 najsłabszych stron Gminy Szlichtyngowa.

W pytaniu piątym ankietowani mieli za zadanie wskazanie trzech najsłabszych stron Gminy Szlichtyngowa. Można było wybrać jedną z 14 opcji wyboru lub dopisać swoje własne wskazanie. Wyniki ukształtowały się następująco.

Tab. 1 Wynik wyboru 3 najsłabszych stron Gminy Szlichtyngowa, Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Proszę o zaznaczenie <u>3 najsłabszych</u> stron Gminy Szlichtyngowa:	% głosów ankietowanych
niewystarczająca infrastruktura komunalna (wodociągi, kan., gaz)	38%
marginalny rozwój agroturystyki	32%
mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	32%
niska jakość i dostępność do opieki medycznej	30%
niska jakość życia	29%
niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych	21%
ograniczony dostęp do bazy turystycznej i noclegowej	21%
bałagan urbanistyczny (chaos w zabudowie)	18%
niedostatecznie rozwinięta sieć dróg	16%
trudne warunki prowadzenia lokalnej przedsiębiorczości	14%
zbyt mała ilość miejsc w przedszkolach	13%
niewystarczająca ilość placówek oświatowych i instytucji kultury	11%
zanieczyszczenie środowiska	9%
słaba strona internetowa	9%
inne (jakie?) Zarośnięty szlak św. Jakuba	2%
inne (jakie?) Duża biurokracja w Urzędzie Gminy	2%
inne (jakie?) Słaba praca Burmistrza i pracowników UMiG	2%
inne (jakie?) Bardzo niskie środki finansowe na sport	2%

6. Pytanie szóste: Proszę o zaznaczenie 3 największych zagrożeń dla rozwoju obszaru gminy?

Tab. 2 Wynik wyboru 3 największych zagrożeń dla rozwoju obszaru Gminy Szlichtyngowa, Źródło: opr. własne na podstawie badania ankietowego we wrześniu 2016 roku.]

Proszę o zaznaczenie <u>3 największych zagrożeń</u> dla rozwoju obszaru gminy:	% głosów
trudności budżetowe	75%
zagrożenia ekologiczne w związku ze zwiększonym ruchem tranzytowym i działaniami firm zajmujących się przetwórstwem i utylizacją odpadów	48%
starzejące się społeczeństwo gminy	36%
ucieczka ludzi młodych do większych aglomeracji	34%
wysoka konkurencyjność sąsiednich gmin	29%
brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zag. przestrzennego	23%
niski przyrost naturalny	14%
zaśmiecanie obszarów leśnych i degradacja środowiska naturalnego	14%
niedogodne położenie komunikacyjne	13%
wzrost przestępczości	7%
napływ usług i towarów z zagranicy	5%

Jak widać w powyższych wynikach, największa grupa ankietowanych, bo aż 75% wskazała, jako kluczowe zagrożenie trudności budżetowe. Istotnym, bo przykuwającym uwagę 48% ankietowanych było zagrożenie ekologiczne w związku ze zwiększonym ruchem tranzytowym i działaniami firm zajmujących się przetwórstwem i utylizacją odpadów. Ponadto w dalszej kolejności starzejące się społeczeństwo oraz ucieczka ludzi młodych do większych aglomeracji. Stawia to pytania: Co zrobić aby młodych zatrzymać na miejscu oraz jakie środki przedsięwziąć aby zabezpieczyć starzenie społeczeństwa? Postaramy się poszukać odpowiedzi na te pytania w dalszej części analizy.

7. Pytanie siódme: Proszę o zaznaczenie 3 szans rozwojowych dla obszaru gminy

W pytaniu tym każdy ankietowany miał możliwość wskazanie trzech z ośmiu wymienionych obszarów, stanowiących szansę rozwojową dla gminy lub wskazać własną szansę poprzez dopisanie jej w opcji inne. Z tego ostatniego skorzystała tylko jedna osoba.

Rys. 12 Wskazanie szans rozwojowych dla obszaru Gminy ukazane w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Jak widać powyżej największa grupa, bo aż 73% ankietowanych wskazało, jako kluczową szansę rozwoju dla gminy, pozyskanie środków unijnych? Wysoko, bo z wynikiem 59% uplasowały się walory środowiska naturalnego. Ponadto dosyć wysoko oceniono stworzenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego a co za tym idzie rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy wraz ze wzrostem zaangażowania społecznego poprzez organizacje pozarządowe.

8. Pytanie ósme: Proszę wskazać trzy miejsca/obiekty, które Pana/i zdaniem są największą atrakcją naszej gminy?

Pytanie ósme było kolejnym z pytań otwartych, w którym ankietowani mieli za zadanie wskazać trzy największe atrakcje gminy. Odpowiedziało na nie niewielu badanych. Wyniki przedstawia poniższa prezentacja.

Rys. 13 Wskazanie najatrakcyjniejszych miejsc w Gminie Szlichtyngowa z podaniem liczby osób wskazujących dane miejsca. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

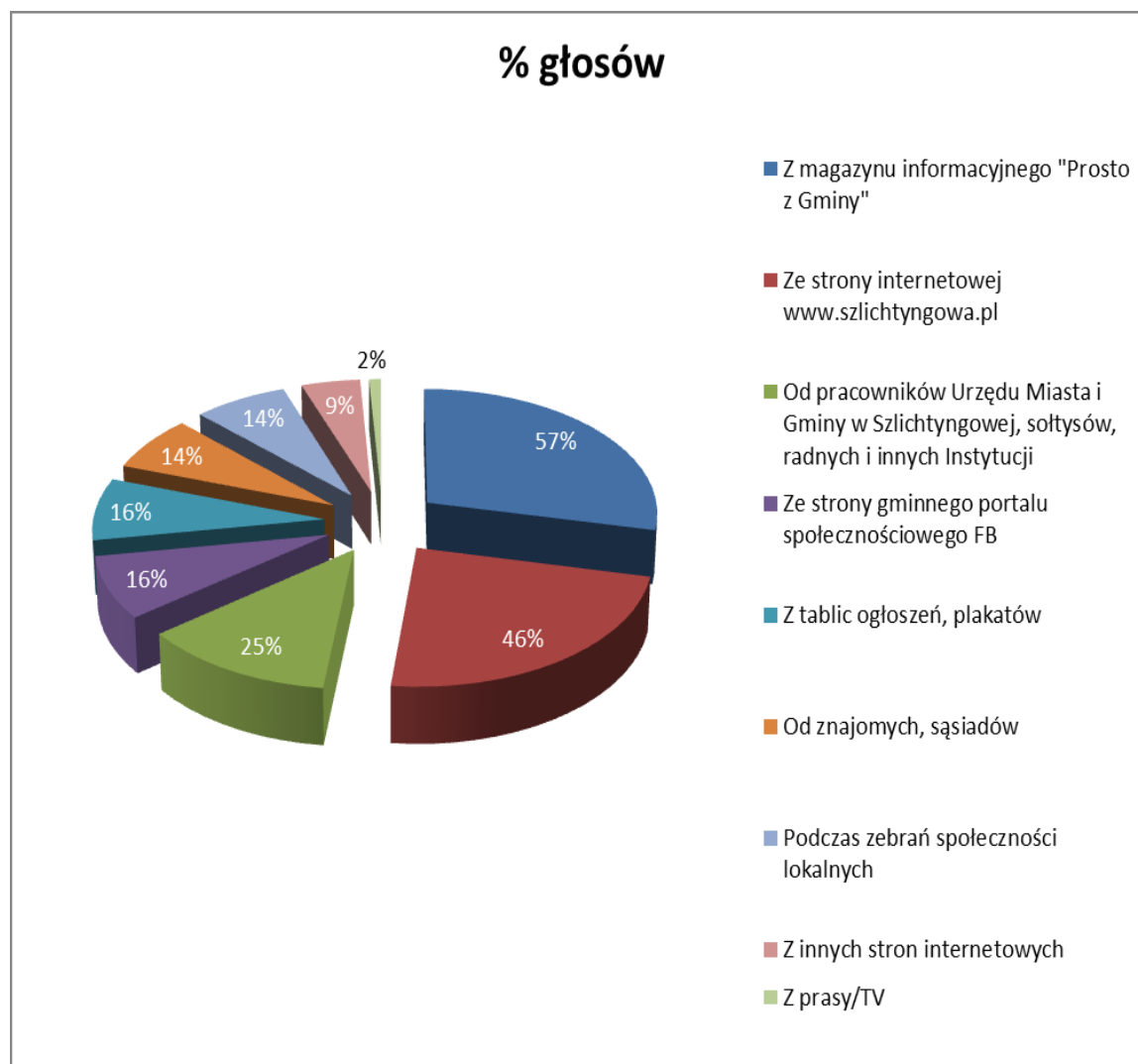
Najwięcej osób, bo aż 29, wskazało, że najbardziej atrakcyjnym miejscem w Gminie jest ujście Baryczy do Odry wraz z Obszarem Natura 2000. Kolejne miejsca zajęły: pałac w Jędrzychowicach, tereny leśne, Park Górczyński, Ruiny w Wyszanowie oraz Orlik w Szlichtyngowej. Pozostałe wskazania miały słabszy wynik, co nie znaczy, że są mało istotne.

9. Pytanie dziewiąte: Proszę wskazać trzy miejsca/obiekty, które Pana/i zdaniem są najmniej atrakcyjne w gminie (np. miejsca zaniedbane, niebezpieczne etc.)

Tab. 3 Wynik wskazania najmniej atrakcyjnych miejsc/obiektów Gminy Szlichtyngowa, [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

LP	Najmniej atrakcyjne miejsce/obiekt	Liczba wskazujących
1	Park Górczyński	11
2	Rynek	7
3	Wysypisko śmieci koło Wyszynowa	6
4	Zaniedbane, nieogrodzone stawy	6
5	Ruiny kościoła w Wyszynowie	4
6	Zły jakości drogi i chodniki lub ich brak	4
7	Budynek Urzędu	3
8	Młyn w Szlichtyngowej	3
9	Ruiny dworku w Zamysławie	3
10	Dawna linia kolejowa i dworzec w Szlichtyngowej	3
11	Osiedle leśne - tereny niezagospodarowane	2
12	Przystanek w rynku	2
13	Świetlica w Wyszynowie	2
14	Zaniedbany Szlak św. Jakuba	2
15	Basen w Starych Drzewcach	2
16	Wyszynów	1
17	Dryżyna	1
18	Ośrodek zdrowia	1
19	Była mleczarnia	1
20	Chodniki gminne	1
21	Ruiny wiatraka w Szlichtyngowej	1
22	Niedokończona budowa za CPN przed Szlichtyngową	1
23	Rów pancerny (rejon Dryżyńsko-Górczyński)	1
24	Elewacje kamienic na Rynku	1
25	Ścieżki rowerowe	1
26	Boisko w Szlichtyngowej	1
27	Pałac w Jędrzychowicach	1
28	Szkoła w Jędrzychowicach	1
29	Cmentarz Żydowski w Szlichtyngowej	1

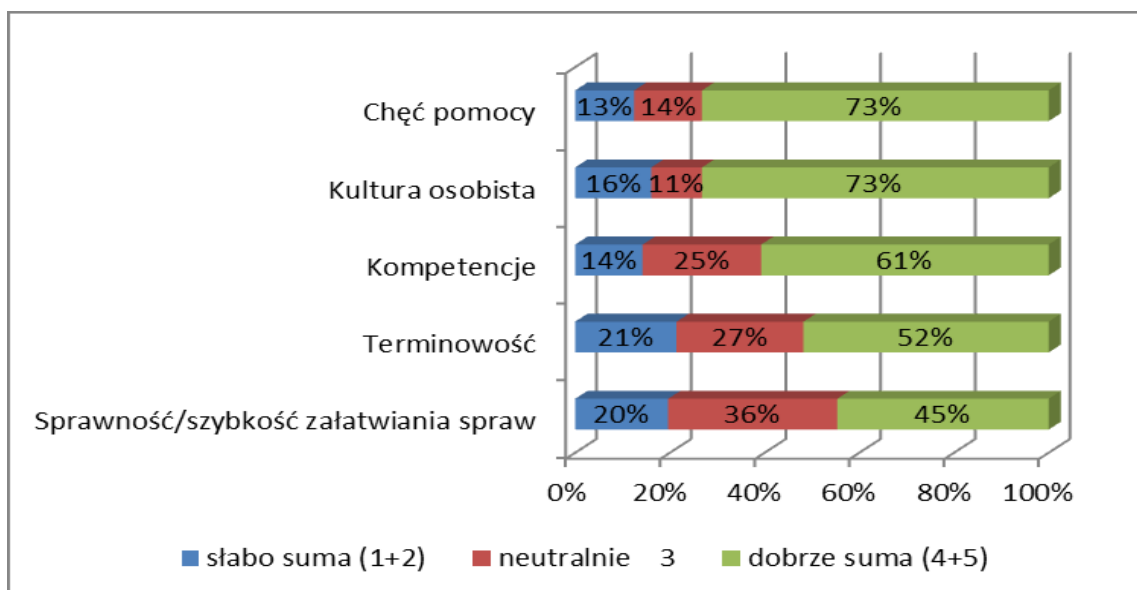
10. Pytanie dziesiąte: Z jakiego źródła najczęściej czerpie Pan/i informacje o działaniach podejmowanych przez władze gminy i wydarzeniach lokalnych?

Rys. 14 Wskazanie źródeł otrzymywania informacji o działaniach władz wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Jak wynika z przedstawionych powyżej wskazań ankietowanych najwięcej osób, bo aż 57%, o działaniach podejmowanych przez władze gminy dowiaduje się z magazynu informacyjnego „Prosto z Gminy”. Tuż poniżej jest strona internetowa, następnie przekaz bezpośredni od pracowników, sołtysów radnych.... Cieszy również, że 16 % ankietowanych czerpie wiedzę o działalności urzędu z gminnego portalu społecznościowego fb.

11. Pytanie jedenaste: Jak ocenia Pan/i pracę urzędników w Urzędzie Miejskim w Szlichtyngowej (skala 1-5, 1 min, 5 max).

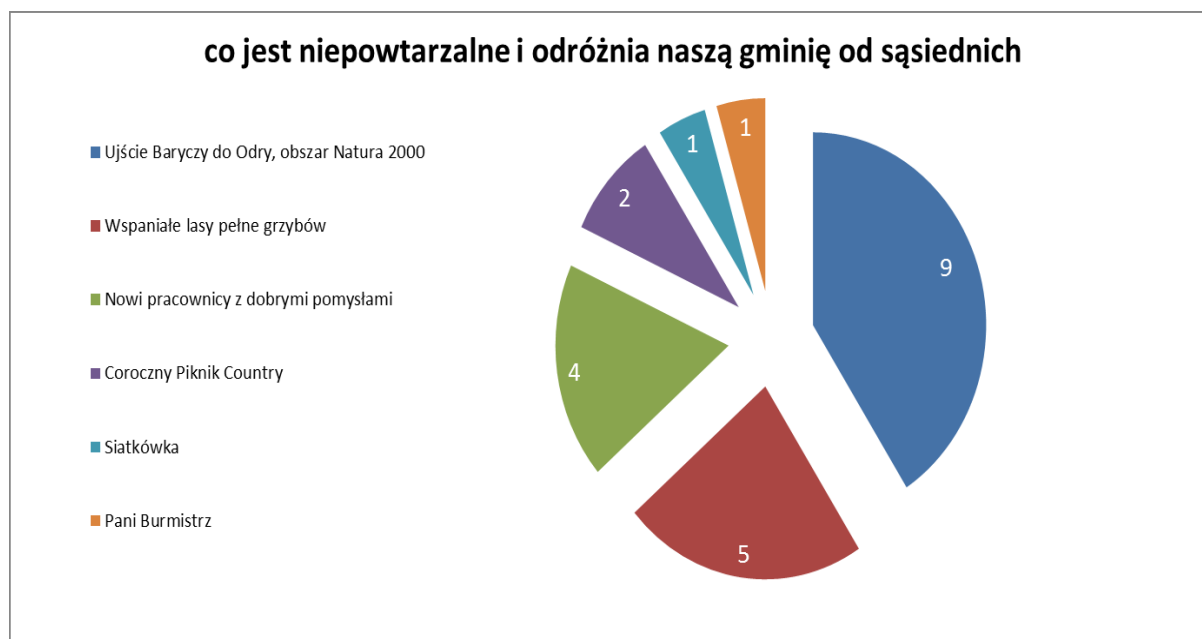

Rys. 15 Wynik oceny pracy urzędników, wyrażony w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Wynik oceny pracy urzędników wypadł dosyć dobrze. Jednakże warto popracować nad sprawnością/szybkością załatwiania spraw, co wiąże się z terminowością ich rozpatrywania. W tak małym urzędzie, w którym pracuje garstka urzędników nie jest to łatwe do osiągnięcia. Po wnikliwej analizie, obiegu dokumentów, wykonanej na bazie rozmów z pracownikami urzędu, można wywnioskować, że głównym problemem jest brak wdrożonego elektronicznego systemu obiegu dokumentów, pomimo iż taki system gmina przed kilku laty otrzymała. Nie jest to możliwe ze względu na brak osoby, która mogłaby skanować i wprowadzać wszystkie złożone w urzędzie podania i dokumenty w system. Obecnie nie ma możliwości przydzielenia tego zadania żadnemu z pracujących już urzędników, gdyż każdy z nich maksymalną możliwą do realizacji liczbę zadań na swoim stanowisku pracy. Należałoby zatem stworzyć tzw. okienko podawcze i zaplanować zatrudnienie osoby do jego obsługi. Osoba ta byłaby odpowiedzialna za przyjmowanie i wysyłkę korespondencji, skanowanie dokumentów i wprowadzanie ich w system. W jej gestii byłoby ponadto informowanie petentów urzędu, gdzie powinni się skierować oraz dystrybuowanie wzorów wniosków i podań. Przyspieszyłoby to proces dekretacji dokumentów oraz dałoby możliwość śledzenia, na jakim etapie jest każda sprawa od daty jej złożenia w urzędzie.

12. Pytanie dwunaste. Czy jest w gminie coś niepowtarzalnego, co odróżnia ją od sąsiednich gmin?

Na to pytanie każdy z ankietowanych miał odpowiedzieć tak lub nie i jeżeli tak to należało wymienić, co jest niepowtarzalne. Niestety niewiele osób się na ten temat wypowiedziało, co jest widoczne poniżej.

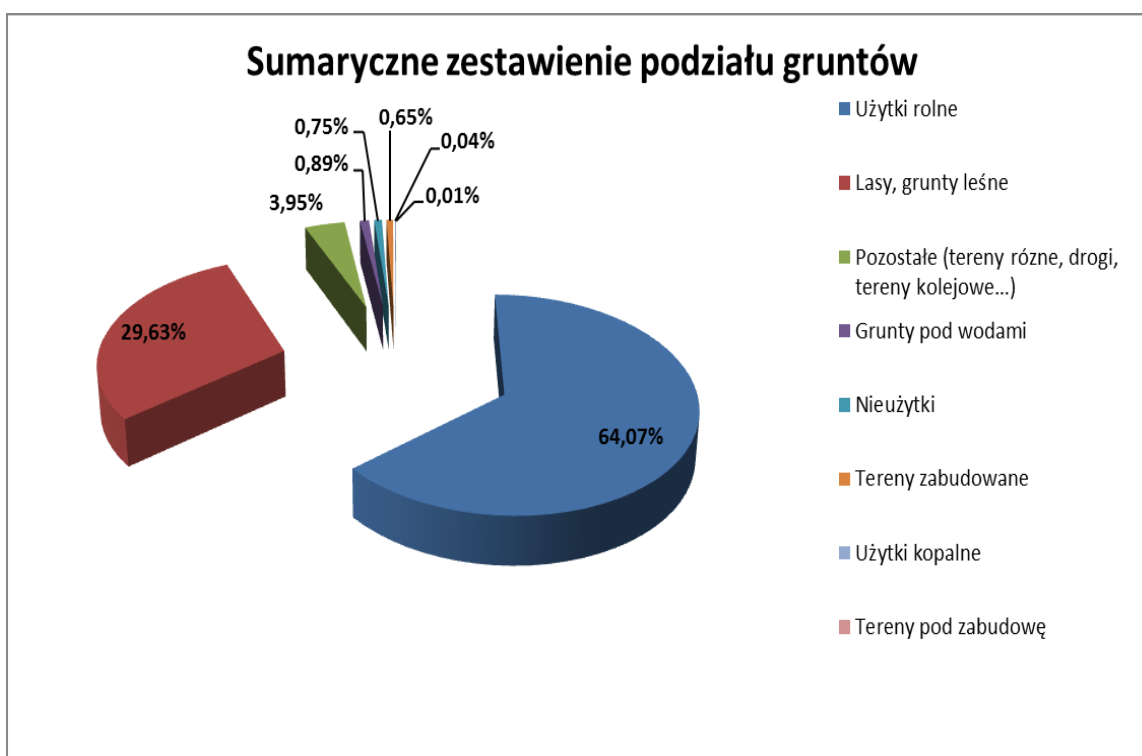

Rys. 16 Wynik wskazania co jest niepowtarzalne, odróżniające Gminę Szlichtyngowa od innych gmin – wyrażone w liczbie oddanych głosów. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Pomimo małego zaangażowania ankietowanych, w pytaniu dwunastym, potwierdziły się informacje wynikające z wcześniejszych pytań. Według badanych najbardziej odróżnia nas od sąsiadujących z nami gminami nasze otoczenie przyrodnicze, czyli ujście Baryczy do Odry oraz wspaniałe lasy pełne grzybów. Miłym zaskoczeniem jest wskazanie zatrudnienia w urzędzie nowych pracowników z dobrymi pomysłami.

III. Walory przyrodnicze, zasoby naturalne, powierzchnia i położenie geograficzne Gminy Szlichtyngowa.

Gmina Szlichtyngowa jest gminą miejsko-wiejską, położoną we wschodniej części województwa lubuskiego. Najbliżej położone większe aglomeracje miejskie to Głogów oraz Wschowa. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest łącznie 10 miejscowości: miasteczko Szlichtyngowa oraz 9 wsi Dryżyna, Gola, Górczyna, Jędrzychowice, Kowalewo, Małe Drzewce, Nowe Drzewce, Stare Drzewce, Wyszaków Zamysłów. Jej powierzchnia wynosi **100 km²**. Obszar w **64%** zdominowany jest przez **użytki rolne**, co nadaje gminie typowo rolniczy charakter. Dominują gospodarstwa indywidualne, w których stosuje się głównie uprawę zbóż i roślin okopowych.

Rys. 17 Sumaryczne zestawienie podziału gruntów w Gminie Szlichtyngowa. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej.]

Rys. 18 Fotografia terenów leśnych Gminy Szlichtyngowa.
[Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Okolo **29%** terenów stanowią **tereny leśne** wyjątkowo bogate w grzyby, jagody oraz zwierzynę leśną. Niesamowitym miejscem na mapie gminy jest ujście Baryczy do Odry, które znajduje się na **Obszarze Natura 2000 PLC02002 Łęgi Odrzańskie**. Ponadto na części terenu gminy jest obszar chronionego krajobrazu **Dolina Baryczy**. Jest to raj dla miłośników wędkarstwa. Na terenie tym znajdują się ponadto: gniazda bociana czarnego, kolonie lęgowe kormoranów i czapli. Jest to ponadto obszar gromadzenia się w czasie przelotów łabędzi niemych oraz wielu gatunków kaczek.

Rys. 19 Fotografia ujścia Baryczy do Odry.
[Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Dzięki walorom przyrodniczym gmina jest rejonem atrakcyjnym turystycznie. Osoby odwiedzające w tym celu gminę, oprócz wspaniałego środowiska przyrodniczego mogą również obejrzeć wiele zabytków, wśród których na szczególną uwagę zasługują: pałac w Jędrzychowicach, pałac w Zamysławie, klasycystyczny dwór w Starych Drzewcach, ruiny kościoła oraz zabudowy pałacowej w Wyszanowie, zabytkowy cmentarz żydowski w Szlichtyngowej oraz wspaniałe zabytkowe kościoły.

Rys. 20 Fotografia Pałacu w Jędrzychowicach.
[Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Niezwykle istotnym faktem jest eksploatacja dużych złóż gazu ziemnego, wydobywanych od wielu lat na terenie gminy. Ma to niemałe znaczenie dla rozwoju gospodarczego gminy.

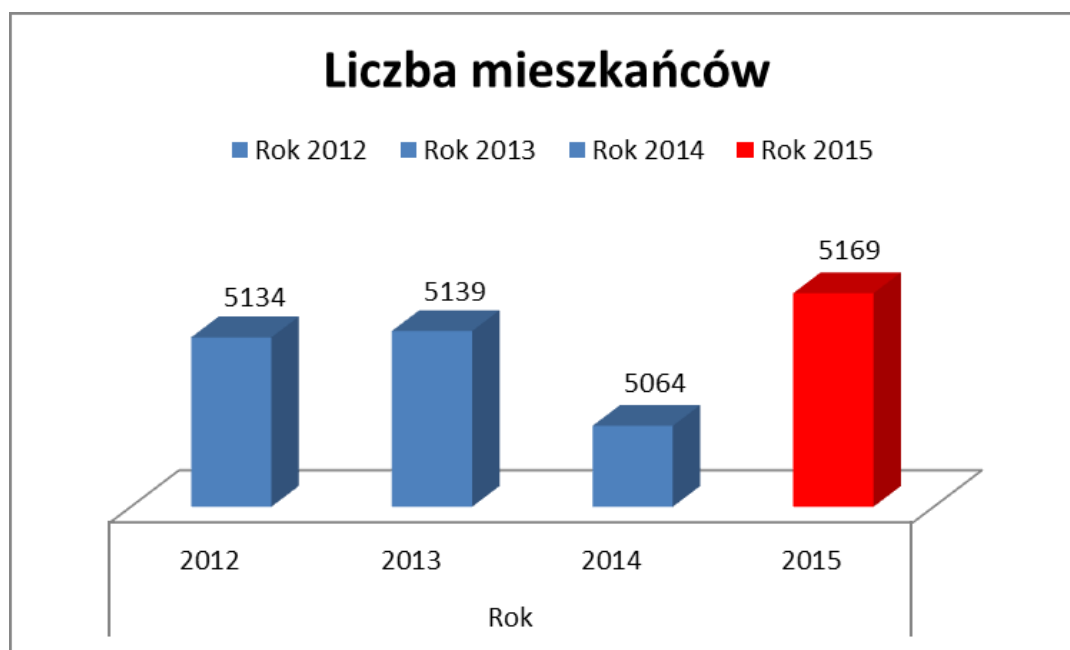

Rys. 21 Rys. 20 Mapa obszaru Gminy Szlichtyngowa [Źródło:
<https://mapy.google.pl>, data pobrania 21.11.2016]

IV. Dane statystyczne.

Tab. 4 Powierzchnia, ludność oraz lokaty według gmin. [Źródło: Główny Urząd Statystyczny, *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2014 roku*, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2015 s.81-82]

Powiat Wschowski (gminy miejsko-wiejskie -3 gminy)							
Identyfikator terytorialny	Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		Lokata według	
		w ha	w km ²	ogółem	na 1 km ²	Powierzchni	liczby ludności
081201 3	Ślawa	32700	327	12625	39	39	644
081201 4	miasto	1490	14	4299	289	x	x
081201 5	obszar wiejski	31210	313	8326	27	x	x
081202 3	Szlichtyngowa	9974	100	5064	51	1398	1745
081202 4	miasto	155	2	1289	832	x	x
081202 5	obszar wiejski	9819	98	3775	38	x	x
081203 3	Wschowa	19746	197	21676	110	360	307
081203 4	miasto	925	9	14265	1542	x	x
081203 5	obszar wiejski	18821	188	7411	39	x	x

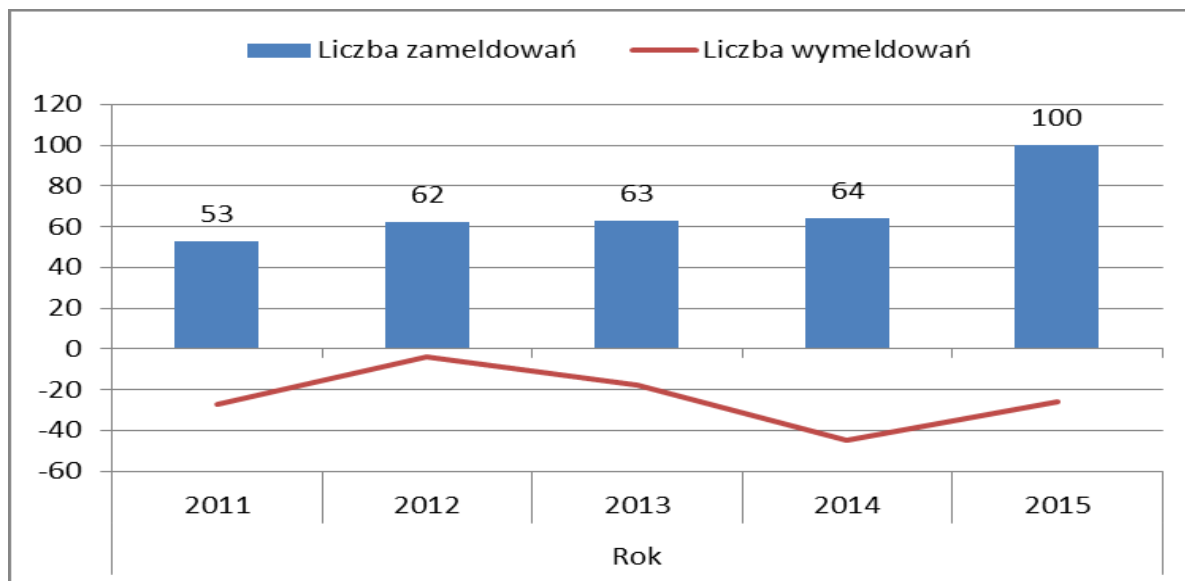

Rys. 22 Liczba mieszkańców Gminy Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2012-2015. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej oraz GUS]

W roku 2015 na powyższym wykresie widać pewien wzrost względem lat ubiegłych. Jest to jednak związane z faktem zmiany sposobu liczenia danych dla Głównego Urzędu Statystycznego. W tym roku do liczby mieszkańców dodane zostały również osoby

z meldunkiem czasowym, czego nie wykazywano w latach wcześniejszych. Faktyczny wzrost lub spadek pokazuje poniższy wykres.

Rys. 23 Migracje ludności na pobyt stały. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej, oraz danych GUS]

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU 2016 R.			
Mężczyźni	Wiek	Kobiety	
19	85 i więcej	69	
26	80-84	60	
37	75-79	63	
68	70-74	73	
120	65-69	138	
196	60-64	166	
185	55-50	185	
160	50-54	153	
144	45-49	153	
189	40-44	179	
205	35-39	199	
219	30-34	206	
210	25-29	209	
190	20-24	178	
158	15-19	153	
143	10-14	144	
165	5-9	157	
114	0-4	109	

Rys. 24 Rozkład ludności Gminy według płci i wieku. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Tab. 5 Wielkość bezrobocia na terenie Powiatu Wschowskiego w podziale ogółem -kobiety. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Wyszczególnienie	Grudzień 2013		Grudzień 2014		Marzec 2015	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
MIASTO SŁAWA	183	103	153	77	168	93
GMINA SŁAWA	374	200	337	191	363	195
MIASTO SZLICHYNGOWA	95	55	57	33	59	29
GMINA SZLICHYNGOWA	269	151	183	104	191	103
MIASTO WSCHOWA	896	505	717	405	705	402
GMINA WSCHOWA	468	225	365	192	352	194
POWIAT WSCHOWSKI	2285	1239	1812	1002	1838	1016

Tab. 6 Udział osób bezrobotnych w układzie gmin. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Rok	Powiat Wschowski	Gmina Wschowa		Gmina Sława		Gmina Szlichtyngowa	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
2013	2285	1364	59,69%	557	24,38%	364	15,93%
2014	1812	1082	59,71%	490	27,04%	240	15,18%
Styczeń 2015	1930	1097	56,84%	576	29,84%	257	13,32%
Luty 2015	1904	1090	57,25%	555	29,15%	259	13,60%
Marzec 2015	1838	1057	57,51%	531	28,89%	250	13,60%

Tab. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców wsi. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Wyszczególnienie	Miasto i Gmina Szlichtyngowa	Bezrobotni zamieszkali na wsi na dzień:	Udział % w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w gminie:
2013	364	269	73,90%
2014	240	183	76,25%
Styczeń 2015	257	198	77,04%
Luty 2015	259	199	76,83%
Marzec 2015	250	191	76,40%

Tab. 8 Bezrobocie w gminie z podziałem na wiek. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Grupa wiekowa	Liczba bezrobotnych wg stanu na			Udział w % wg stanu na		
	2013	2014	31.03.2015	2013	2014	31.03.2015
18-24	82	50	55	22,53%	20,83%	22,00%
25-34	106	79	79	29,12%	32,92%	31,60%
35-44	59	38	40	16,21%	15,83%	16,00%
45-54	66	42	39	18,13%	17,50%	15,60%
55-59	30	24	23	8,24%	10,00%	9,20%
60-64 lata	9	7	9	2,47%	2,92%	3,60%
Razem	364	240	250	100,00%	100,00%	100,00%

Tab. 9 Struktura bezrobocia w Gminie Szlichtyngowa w układzie poziomu wykształcenia. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Poziom Wykształcenia	Liczba bezrobotnych wg stanu na:			Udział w % wg stanu na:		
	2013	2014	31.03.2015	2013	2014	31.03.2015
Wyższe	21	19	18	5,77%	7,92%	7,20%
Policealne i średnie zawodowe	52	39	40	14,29%	16,25%	16,00%
Średnie ogólne	14	15	12	3,85%	6,25%	4,80%
Zasadnicze zawodowe	136	85	91	37,36%	35,42%	36,40%
Gimnazjum i poniżej	141	82	89	38,74%	34,17%	35,60%
Razem	364	240	250	100,00%	100,00%	100,00%

Tab. 10 Struktura bezrobocia w Gminie Szlichtyngowa wg czasu pozostawania bez pracy. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Czas oczekiwania na pracę	Liczba bezrobotnych wg stanu na:			Udział w % wg stanu na:		
	2013	2014	31.03.2015	2013	2014	31.03.2015
do 1 miesiąca	20	22	27	5,49%	9,17%	10,80%
1-3	73	53	43	20,05%	22,08%	17,20%
3-6	71	37	45	19,51%	15,42%	18,00%
6-12	59	30	40	16,21%	12,50%	16,00%
12-24	65	38	31	17,86%	15,83%	12,40%
powyżej 24	76	60	64	20,88%	25,00%	25,60%
Razem	364	240	250	100,00%	100,00%	100,00%

V. Edukacja w Gminie Szlichtyngowa.

Rys. 25 Fotografia Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Szlichtyngowej.
[Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Tab. 11 Statystyka dotycząca stanu edukacji w Gminie Szlichtyngowa na przełomie lat 2012-2015. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz danych GUS]

EDUKACJA	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Placówki wychowania przedszkolnego	4	5	5	5
w tym przedszkola	2	2	2	2
Miejsca w przedszkolach	138	138	129	150
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	192	202	169	136
w tym w przedszkolach	138	138	119	101
Szkoły podstawowe	3	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	326	317	336	360
Szkoły gimnazjalne	1	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	124	122	118	122
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:				
podstawowych	14	13	14	15
gimnazjalnych	18	17	17	17

Analizując dane powyższej tabeli należy stwierdzić, że ilość miejsc w przedszkolach wliczając w to zarówno przedszkole publiczne i prywatne, w pełni zabezpiecza obecne potrzeby gminne. Jest nawet widoczny pewien zapas. Jeśli chodzi o szkoły to również nie jest widoczne jakieś przeładowanie poszczególnych oddziałów. Na przestrzeni lat 2012-2015 liczba uczniów

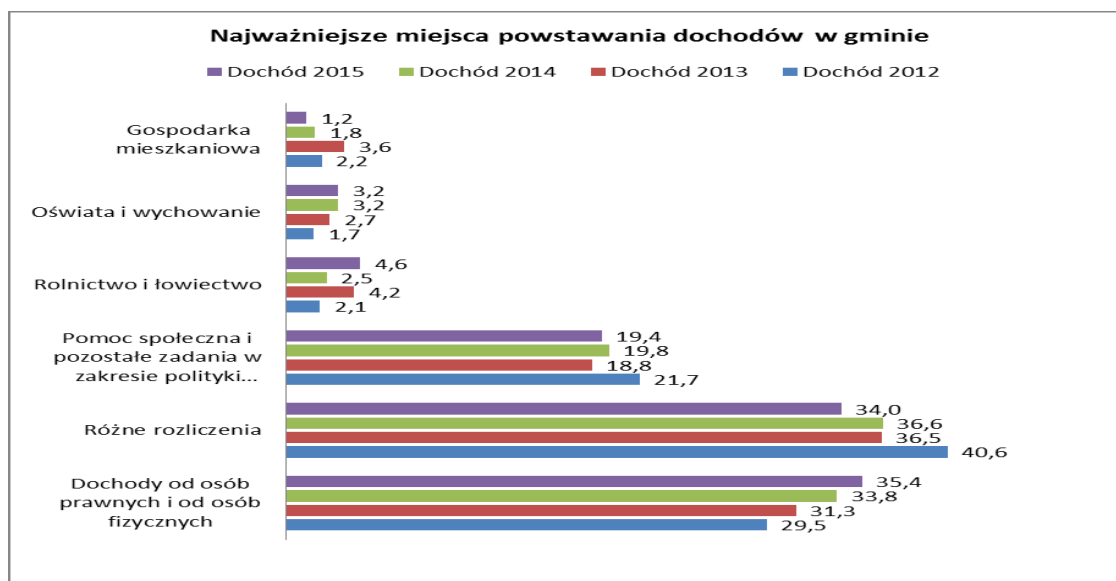
jest podobna. Na jeden oddział przypada średnio 14 uczniów. Natomiast w gimnazjum średnia liczba uczniów na oddział wynosi 17.

Należy jednak wziąć pod uwagę jeszcze jeden czynnik. Ministerstwo Edukacji Narodowej obecnie pracuje nad nowelizacją Ustawy o Systemie Oświaty. Zgodnie z przyjętym przez rząd projektem od września 2017 roku rozpocznie się proces wygaszania szkół gimnazjalnych. Każda jednostka samorządu terytorialnego powinna się do tego procesu przygotować, poprzez wnikliwą analizę kosztów rok po roku, do momentu całkowitego wygaszenia szkół gimnazjalnych.

Analizie należy również poddać stan techniczny budynków oświatowych. Niestety, ale poza Gimnazjum w Szlichtyngowej, które niedawno przeszło termomodernizację, pozostałe szkoły i przedszkola wymagają w tej dziedzinie inwestycji. Najlepiej, aby dokonać termomodernizacji wszystkich budynków publicznych, nie tylko oświatowych. Co jakiś czas ogłaszane są nabory unijne, dzielące środki na ten cel. Warto przygotować już wcześniej pełną dokumentację projektową, oraz inne wymagane przez Unię dokumenty, aby być przygotowanym na termin złożenia wniosków. Niestety, ale wiąże się to ze sporymi wydatkami z budżetu gminy. Należy zatem to dobrze rozplanować w czasie. Warto zastanowić się nad kompleksowym projektem termomodernizacji wszystkich szkół podstawowych w Gminie, za co dostaje się większą ilość punktów podczas oceny merytorycznej w wielu naborach unijnych.

VI. Finanse Gminy Szlichtyngowa.

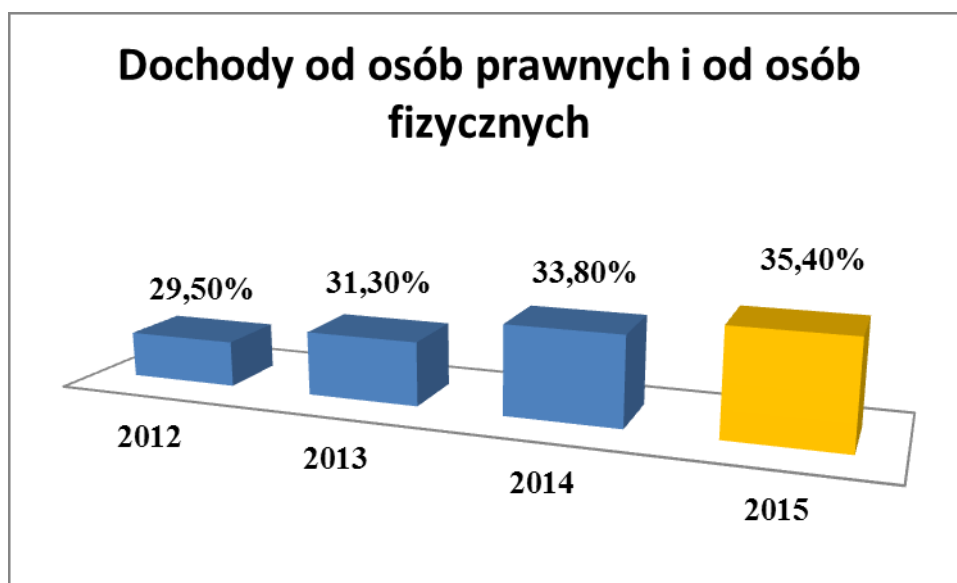
Dochody Gminy Szlichtyngowa.

Rys. 26 Najbardziej istotne miejsca powstawania dochodu w gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

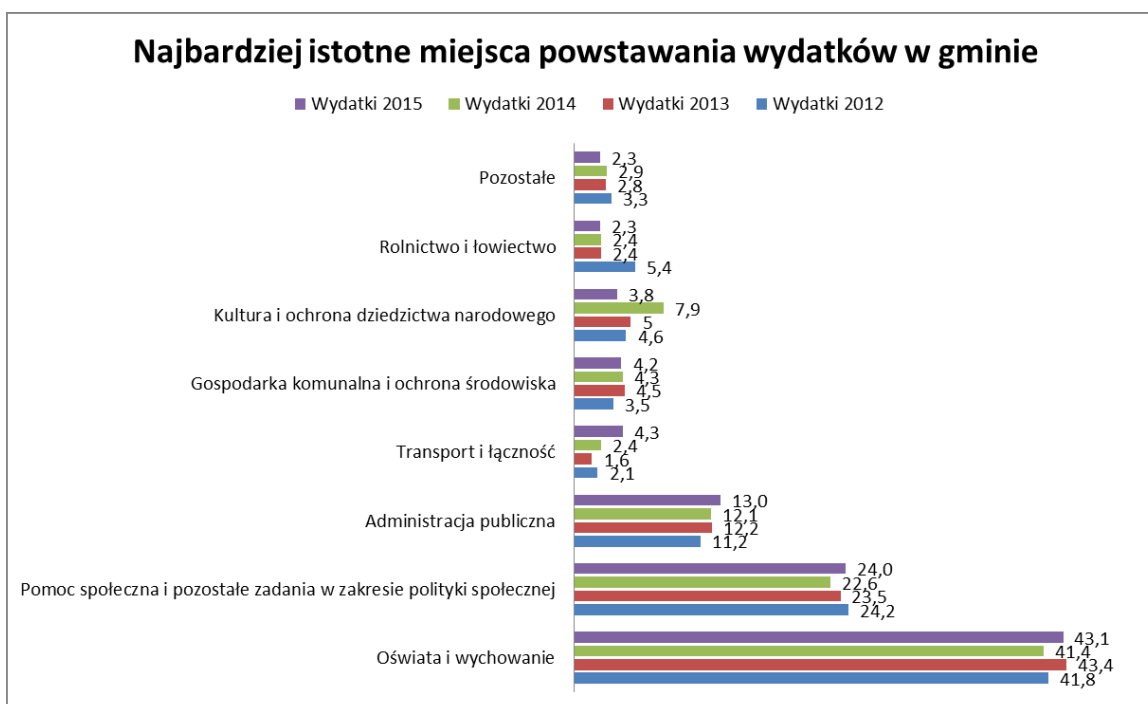
Tab. 12 Miejsca powstawania dochodu w Gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

Miejsce powstawania dochodu	Dochód 2012	Dochód 2013	Dochód 2014	Dochód 2015
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	29,5	31,3	33,8	35,4
Różne rozliczenia	40,6	36,5	36,6	34,0
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	21,7	18,8	19,8	19,4
Rolnictwo i łowiectwo	2,1	4,2	2,5	4,6
Oświata i wychowanie	1,7	2,7	3,2	3,2
Gospodarka mieszkaniowa	2,2	3,6	1,8	1,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,1	1,2	1,1	0,7
Transport i łączność	0,1	0	0	0,4
Administracja publiczna	0,5	0,5	0,4	0,4
Pozostałe	0,2	1	0,4	0,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,3	0,2	0,3	0,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	0	0,1	0,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	0	0	0
Kultura fizyczna	0	0	0	0

Rys. 27 Wykres % udziału dochodów od osób prawnych i fizycznych względem dochodu całkowitego gminy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu.]

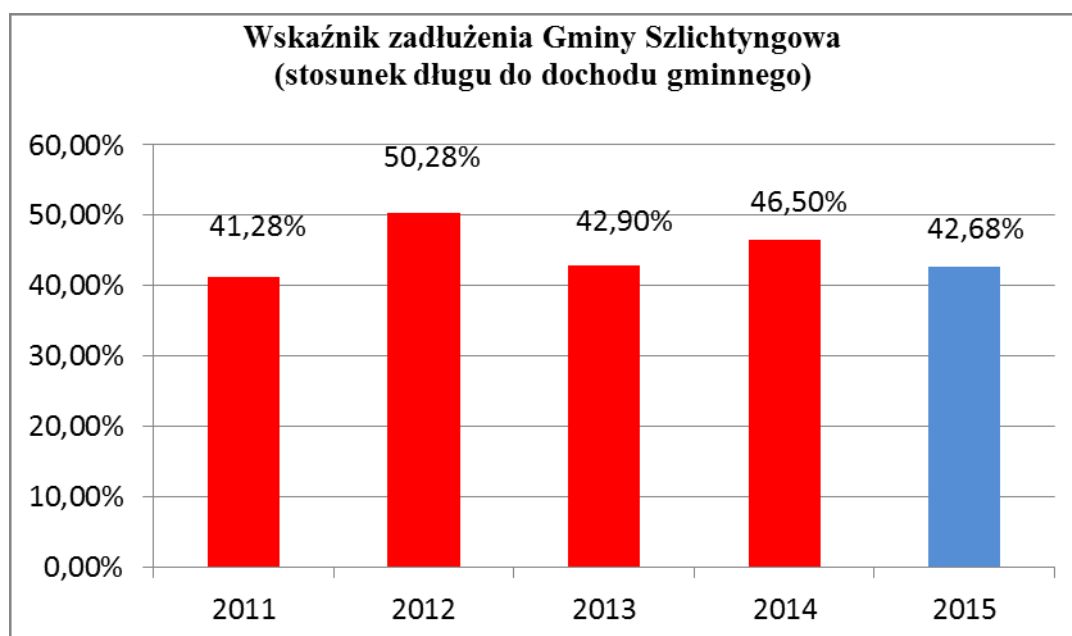
Wydatki Gminy Szlichtyngowa.

Rys. 28 Najbardziej istotne miejsca powstawania wydatków gminy Szlichtyngowa, wyrażone w % względem wydatku całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

Tab. 13 Miejsca powstawania wydatków w Gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS.]

Miejsce powstawania wydatku	Wydatki 2012	Wydatki 2013	Wydatki 2014	Wydatki 2015
Oświata i wychowanie	41,8	43,4	41,4	43,1
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	24,2	23,5	22,6	24,0
Administracja publiczna	11,2	12,2	12,1	13,0
Transport i łączność	2,1	1,6	2,4	4,3
Gospodarka komunalna i ochrona	3,5	4,5	4,3	4,2
Kultura i ochrona dziedzictwa	4,6	5	7,9	3,8
Rolnictwo i łowiectwo	5,4	2,4	2,4	2,3
Pozostałe	3,3	2,8	2,9	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,2	1,5	1,2	0,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,2	1	0,9	0,8
Gospodarka mieszkaniowa	0,2	0,8	0,8	0,8
Kultura fizyczna	0,8	0,7	0,7	0,6
Ochrona zdrowia	0,6	0,5	0,5	0,4
Działalność usługowa	0	0	0	0
Różne rozliczenia	0	0	0	0

Rys. 29 Wykres zmian wskaźnika zadłużenia Gminy Szlichtyngowa wyrażony w % udziale zadłużenia do dochodu gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu.]

VII. Infrastruktura kanalizacyjno-wodociągowa.

Obsługą oraz eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Szlichtyngowej. Do jego zadań poza sprzedażą wody, należą konserwacja i naprawy sieci wodnej i kanalizacyjnej w tym także obsługa stacji uzdatniania wody.

W jego zarządzie znajdują się dwie stacje uzdatniania wody, znajdujące się w miejscowościach Górczyna i Stare Drzewce oraz oczyszczalnia ścieków w Szlichtyngowej.

Stacja w Górczynie dostarcza wodę dla czterech miejscowości gminnych: całej Szlichtyngowej oraz Górczyny, Dryżyny i Wyszanova. Natomiast woda z ujęcia Stare Drzewce jest dostarczana do 5 miejscowości: Stare Drzewce, Nowe Drzewce, Małe Drzewce, Gola i Zamysłów. Dla dwóch miejscowości, Jędrzychowic i Kowalewa, zaopatrzenie w wodę, na mocy stosownego porozumienia pomiędzy gminami, jest realizowane przez zakład należący do Gminy Wschowa. Miejscowości te są podpięte do stacji uzdatniania wody w Konradowie. Kanalizację na terenie tych dwóch miejscowości również obsługuje ten zakład.

Tab. 14 Statystyka dotycząca infrastruktury wodociągowej. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

	Jedn. miary	2015
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	57,95
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	739
Woda dostarczana odbiorcom	m ³	102499
Liczba odbiorców	osoba	1319

Woda dostarczana mieszkańcom poszczególnych miejscowości gminy Szlichtyngowa pozyskiwana jest z 4 ujęć pobierających wodę z utworów czwartorzędowych (z głębokości około 33 m). Sieć wodociągowa znajdująca się na terenie gminy nie należy do najnowszych. W części miejscowości rurociągi były wymieniane na polietylenowe. Niestety ale w użyciu jest jeszcze bardzo duża liczba rurociągów wykonanych z rur w otulinie azbestowej. Aby w przyszłości zapewnić dobrą jakość wody w domach, należałoby przeprowadzić gruntowną inwentaryzację jakości rurociągów i zaplanować etapy jego modernizacji. Powinno to zostać zawarte w celach strategicznych gminy.

Jeśli chodzi o stacje uzdatniania wody to w tym wypadku sytuacja jest jeszcze bardziej poważna. SUW w Starych Drzewcach od trzydziestu lat nie przechodził żadnego gruntownego remontu ani modernizacji. Jego obecny stan zagraża bezpieczeństwu ciągłości dostaw wody. Urządzenia oraz budynki są maksymalnie wyeksploatowane. Na większości zbiorników są

widoczne bardzo duże ogniska korozji, co jest widoczne na fotografii przedstawionej poniżej.

Rys. 30 Fotografia stanu obrazująca SUW Stare Drzewce [Źródło: archiwum własne.]

Jeśli chodzi o SUW w Górczynie to sytuacja jest również trudna. Pomimo gruntownej inwestycji unijnej sprzed kilku lat, stacja nie spełnia swojej funkcji. Okazało się, że została dobrana niewłaściwa technologia oczyszczania do rodzaju wody surowej, jaka jest w obu ujęciach przynależących do tej stacji. Potwierdzone to zostało niezależną opinią ekspercką przez prof. Wojciecha Adamskiego, który dokonał analizy sytuacji obydwu stacji uzdatniania wody. W związku z dużą korozyjnością składu chemicznego wody, jedyną możliwą technologią, która zagwarantuje ciągłość dostawy dobrej, pitnej wody jest technologia otwarta. Tymczasem przed laty podczas przebudowy SUW-u Górczyna zastosowano technologię zamkniętą. Błąd ten powoduje dużą awaryjność stacji oraz poważne problemy z utrzymaniem wymaganej przepisami jakości wody pitnej.

Przy planowaniu celów strategicznych na najbliższe lata należy zatem uwzględnić inwestycje związane z budową oraz przebudową obu stacji uzdatniania wody.

Dosyć dobrze wygląda stopień skanalizowania gminy. Na dzień dzisiejszy licząc względem ilości mieszkańców korzystającej z sieci kanalizacyjnej mamy około 99% skanalizowania. Do skanalizowania pozostaje tylko miejscowość Małe Drzewce. Aby uniknąć w przyszłości płacenia kar unijnych, za brak infrastruktury kanalizacyjnej w tej miejscowości, należy już dzisiaj zaplanować rozwiązanie tego problemu. Analizując problem, Małe Drzewce nie mają podpięcia do istniejącej sieci kanalizacyjnej ze względu na zbyt duże oddalenie od kolejnej, najbliższej miejscowości, do której można by się podpiąć, oraz zbyt małą liczbę mieszkańców. Należy zatem rozważyć inną formę rozwiązania tego problemu, np. zastosować małe, przydomowe oczyszczalnie, lub zbudować jedną zbiorczą tylko dla mieszkańców tej wsi. Należałoby ponadto spróbować pozyskać na ten cel środki zewnętrzne np. w ramach obecnych naborów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Tab. 15 Statystyka dotycząca infrastruktury kanalizacyjnej. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

	Jednostka	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	56,217
Ilość przyłączy kanalizacyjnych	szt.	833
Długość przyłączy kanalizacyjnych	km	21,203
Ścieki odprowadzone	m ³	121000

W trakcie zbierania informacji wyszedł jeszcze jeden problem. Z informacji uzyskanych z ZGKiM w Szlichtyngowej wynika, iż obecna oczyszczalnia ścieków w Szlichtyngowej nie zabezpiecza w pełni potrzeb gminy. Urządzenia w niej zastosowane są dosyć mocno wyeksploatowane. Konieczna jest zatem rozbudowa oraz gruntowna modernizacja istniejących obiektów. Odpady końcowe po oczyszczalni zawierają w sobie zbyt wiele związków chemicznych. Powoduje to wzrost kosztów ich utylizacji. Rozbudowa infrastruktury, wraz z zastosowaniem odpowiedniej technologii pozwoli na ich zmniejszenie.

Rys. 31 Fotografia Oczyszczalni Ścieków w Szlichtyngowej.
[Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

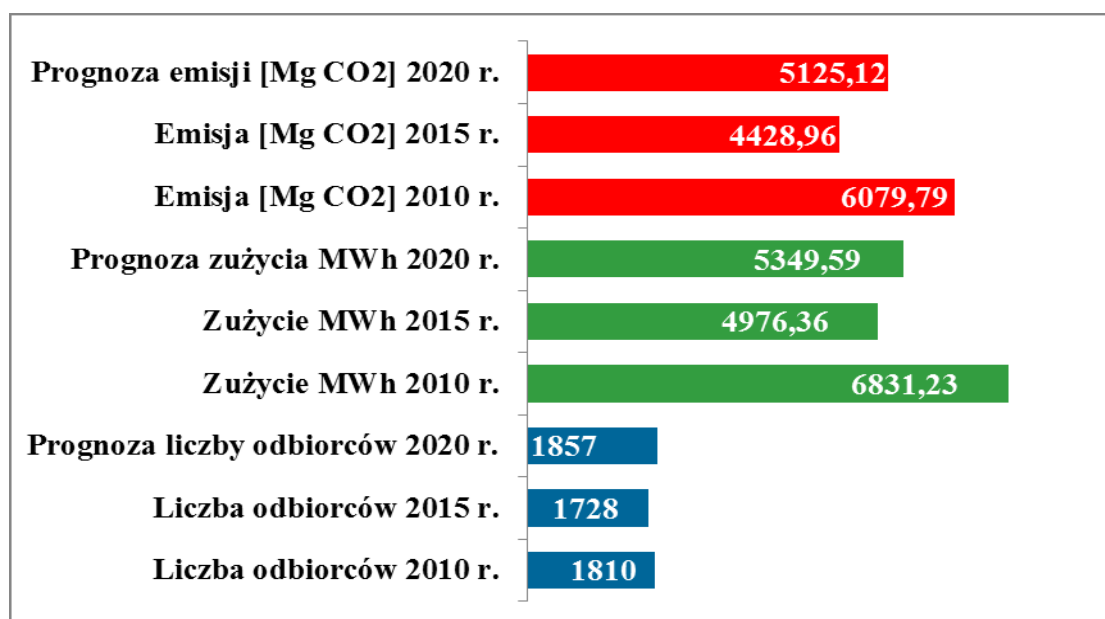

VIII. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz jej odbiorcy.

Operatorem systemu dystrybucyjnego na terenie Gminy Szlichtyngowa jest ENEA Operator Sp. z o.o.. Jeśli chodzi o dostawców to są to: ENEA Operator Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A. Na terenie Gminy Szlichtyngowa znajduje się 34 stacje transformatorowe SN/nn 15/0,4 kV. Miasto i Gmina Szlichtyngowa zasilana jest napięciem 110 kV z Głównego Punktu Zasilania 110/15 kV. Z rozdzielni GPZ wyprowadzone są napowietrzne i kablowe linie 15 kV zasilające stacje transformatorowe SN/nn na terenie miasta i gminy. Stan techniczny sieci elektrycznej można ocenić jako dobry i zaspokaja zapotrzebowanie odbiorców na energię elektryczną. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z zachowaniem standardów jakościowych obsługi odbiorców określonych rozporządzeniem Ministra Gospodarki.

Tab. 16 Długość sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Szlichtyngowa.
[Źródło: ENEA Operator Sp. z o.o.]

L.p.	Poziomy napięcie	Długość linii (m)	
		kablowej	napowietrznej
1	Wysokie napięcie WN	0	6353
2	Średnie napięcie SN	2 788	47 135
3	Niskie napięcie nn	15 547	41 597

Rys. 32 Statystyka z prognozą dotyczącą emisji CO₂, zużycia energii elektrycznej oraz liczby odbiorców energii. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ENEA Operator Sp z o.o.]

Tab. 17 Zużycie energii elektrycznej wraz z emisją CO₂ z podziałem na grupy taryfowe w Gminie Szlichtyngowa wraz z prognozą w 2020 roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ENEA Operator Sp z o.o.]

	Liczba odbiorców + prognoza			Zużycie MWh + prognoza			Emisja [Mg CO ₂] + prognoza		
Grupa taryfowa	2010	2015	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B (drobny przemysł)	5	4	4	922	390	419,25	820,58	347,1	737,13
C	1	1	1	10,15	10,07	10,83	9,03	8,96	9,63
G (odb. indywid.)	1804	1723	1852	5899,08	4576,29	4919,51	5250,18	4072,9	4378,36
R	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	1810	1728	1857	6831,23	4976,36	5349,59	6079,79	4428,96	5125,12

Jak łatwo zauważyć na przestrzeni lat 2010 – 2015 nastąpił znaczny spadek zużycia energii, ilości odbiorców oraz emisji CO₂. Spowodowane to jest głównie przez redukcję niepotrzebnych źródeł prądu, oraz coraz częstszą wymianę odbiorników energii na bardziej ekologiczne. Rozkład zużycia energii elektrycznej zależy przede wszystkim od urządzeń jakie są używane w gospodarstwach domowych, oraz od częstotliwości ich użycia. Niestety, w większości domów (ok 70%), w użyciu są nadal tradycyjne żarówki. Głównym powodem takiego stanu są dosyć duże różnice cenowe, dzielące żarówki energooszczędne od tradycyjnych. To samo dotyczy elektroniki, dopóki się nie popsują nie są wymieniane na nowsze, bardziej energooszczędne.

IX. Oświetlenie uliczne.

Wg danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej, na terenie gminy znajduje się 437 ulicznych lamp sodowych, z których około 11,2% stanowi oświetlenie będące mieniem gminnym. Pozostała część oświetlenia należy do operatora energii ENEA Operator Sp z o.o. Ponieważ wykorzystywane jako źródła światła lampy sodowe nie należą do najbardziej ekologicznych i tanich w eksploatacji w przyszłości należy zaplanować modernizację typu oświetlenia na bardziej ekologiczne np. ledowe.

X. Ciepłownictwo.

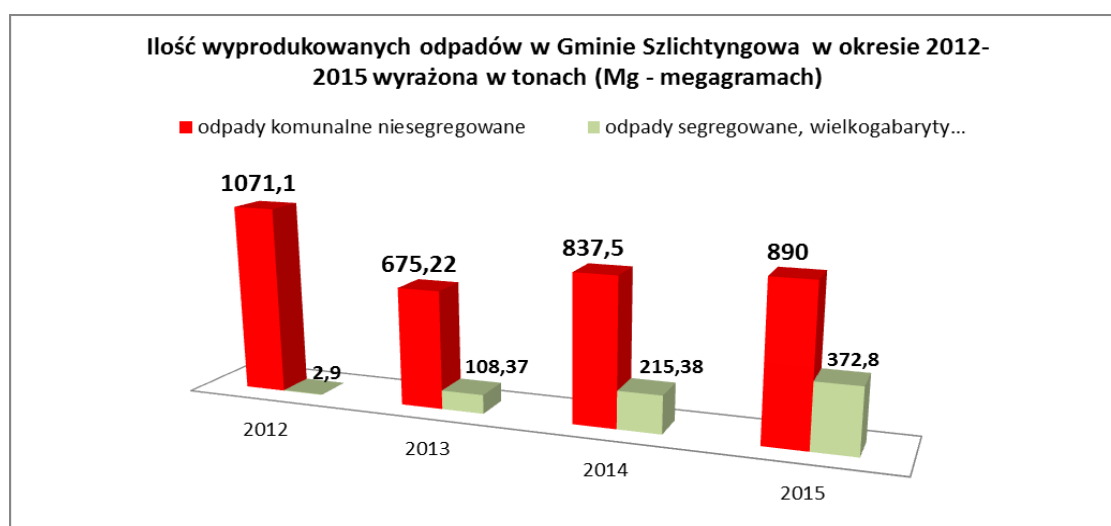
Niestety na terenie Miasta i Gminy Szlichtyngowa nie ma centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło (zostało to szczegółowo opisane w aktualnym programie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Szlichtyngowa). Zaopatrzenie ciepłe mieszkańców Gminy opiera się na indywidualnych źródłach ciepła. Głównym źródłem wytwarzania energii cieplnej jest spalanie opału stałego (węgla, drewna). Niewielka ilość gospodarstw domowych spala gaz propan-butan. Powoduje to wzrost emisji CO₂ w sezonie grzewczym. W związku z powyższym,

w ramach zmniejszania niskiej emisji, należy w celach strategicznych umieścić redukcję CO₂ poprzez stworzenie programu wymiany źródeł ciepła na bardziej wydajne i ekologiczne, niż te stosowane obecnie.

XI. Gospodarka odpadami komunalnymi.

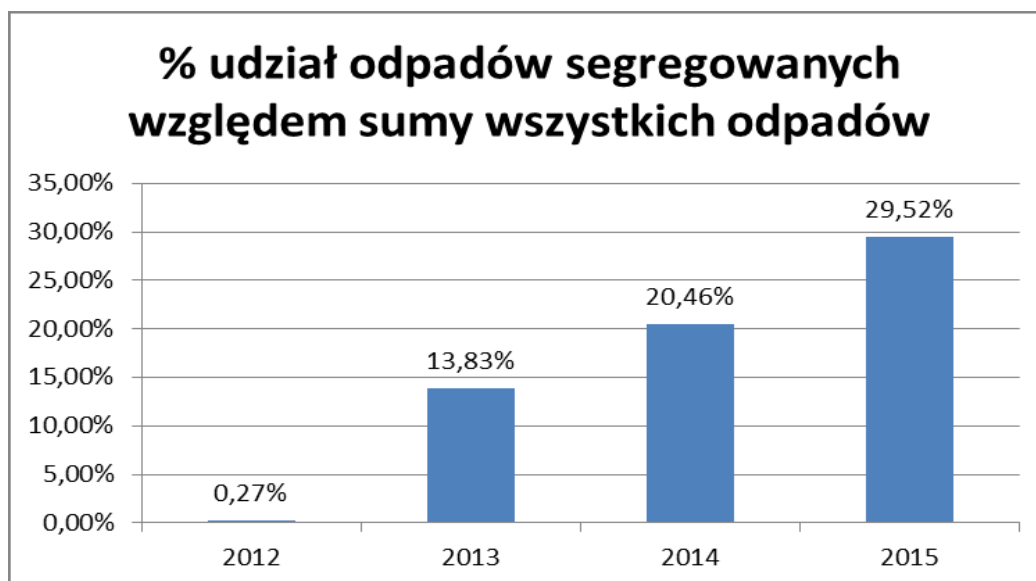
Gmina Szlichtyngowa jest uczestnikiem „Związku Międzygminnego EKO PRZYSZŁOŚĆ z siedzibą w Nowej Soli w zakresie ustalonym w art. 4 ust. 2 pkt. 1a, pkt. 2, pkt. 3 i pkt. 5 Ustawy z dnia 13 września 1996 roku, o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, służące osiągnięciu celów gospodarowania odpadami, ustanowionych w obowiązujących przepisach i planach gospodarki odpadami.”^[2]

W związku z powyższym na terenie Gminy Szlichtyngowa obowiązuje segregacja odpadów komunalnych. Sposób segregacji odpadów jest opisany w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Szlichtyngowa, zawarty w Uchwale nr XX/114/16 Rady Miejskiej Szlichtyngowa, z dnia 8 lipca 2016 roku. Operatorem wywożącym odpady segregowane jest Spółka Komunalna ze Wschowy, która obsługuje również Gminy Sława i Wschowa. Operator co roku dostarcza do każdego mieszkańca harmonogram wywozu odpadów, z wyszczególnieniem ich rodzajów. Mieszkańcy w znakomitej większości stosują się do zasad segregacji, co jest widoczne w przedstawionych poniżej wykresach. Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska, podejmowane w szkołach przynoszą efekty.

Rys. 33 Wykres ilości wyprodukowanych odpadów w Gminie Szlichtyngowa w latach 2012-2015, wyrażony w tonach, [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Związku Międzygminnego „EKO-PRZYSZŁOŚĆ” z siedzibą w Nowej Soli.]

² Uchwała nr XX/114/16 Rady Miejskiej Szlichtyngowa, z dnia 8 lipca 2016 roku, Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Szlichtyngowa.

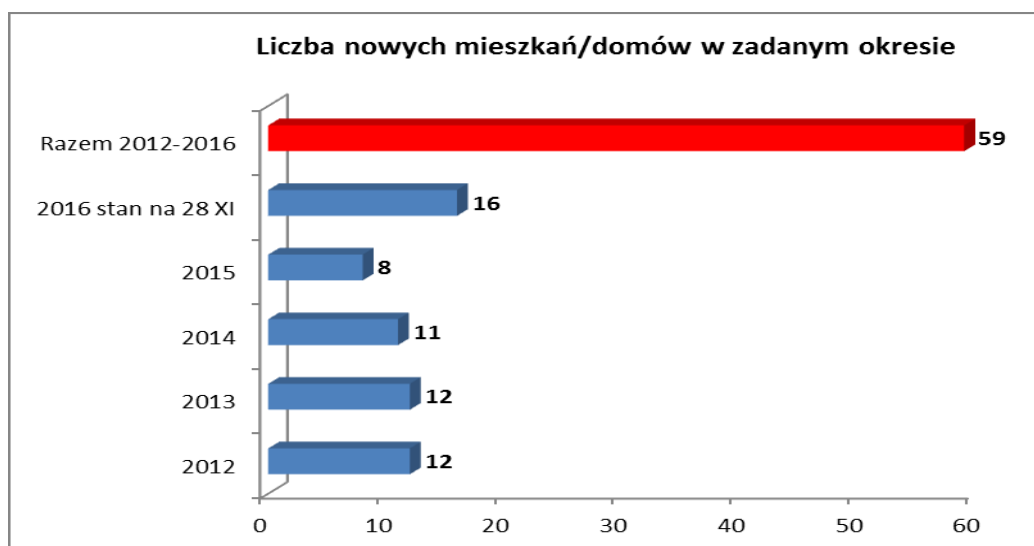
Rys. 34 Procentowy udział odpadów segregowanych, wyprodukowanych w Gminie Szlichtyngowa względem sumy wszystkich odpadów. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Związku Międzygminnego „EKO-PRZYSZŁOŚĆ” w Nowej Soli.]

Przedstawione powyżej wykresy pokazują tendencję wzrostową ilości odpadów selektywnie sortowanych do odpadów zmieszanych. Świadczy to o wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Jak jednak wynika z wyników przeprowadzonej wcześniej ankiety należałoby ten efekt wzmocnić, poprzez przeprowadzenie dodatkowych działań edukacyjnych skierowanych do różnych grup społecznych. Zdarzają się jeszcze sytuacje, w których mieszkańcy zamiast segregacji, spalają niektóre odpady w piecach. Jest to szczególnie widoczne w okresie grzewczym. Należy zatem zogniskować działania edukacyjne ze szczególnym naciskiem na skutki uboczne związane ze spalaniem odpadów na zdrowie i życie ludzkie.

XII. Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Szlichtyngowa.

Na chwilę obecną zgodnie z informacjami uzyskanymi z urzędu, na terenie Gminy Szlichtyngowa znajduje się 1322 lokale mieszkalne. Poniższy rysunek ukazuje ile nowych mieszkań/domów uzyskało pozwolenie na użytkowanie oraz numer adresowy na przełomie lat 2012 – 2016. Średnio co roku na terenie Gminy Szlichtyngowa powstaje około 12 nowych domostw. Wynika z tego, że co roku ilość mieszkań zwiększa się o około 1%.

Rys. 35 Liczba nowych mieszkań na przełomie lat 2012/2016. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Mając na uwadze powyższe w najbliższych latach należy zintensyfikować działania, zmierzające do zwiększenia ilości nowej zabudowy mieszkaniowej. Pamiętajmy, że każde nowe mieszkanie to najczęściej nowi mieszkańcy, którzy płacą podatki. Każde nowe mieszkanie to szansa na zmniejszenie odpływu ludzi młodych do większych aglomeracji.

XIII. Opieka zdrowotna na terenie Gminy Szlichtyngowa.

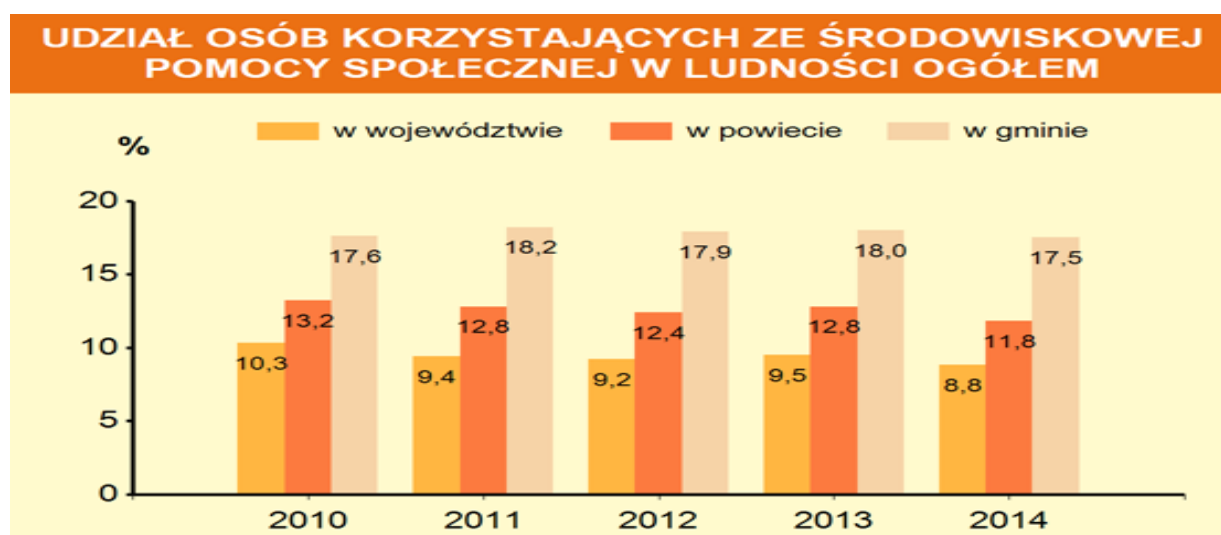
Tab. 18 Ilość porad lekarskich udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na jednego mieszkańca. [Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015.*]

	Gmina			Powiat
	2012	2013	2014	2014
Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	3	3	3	4

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego, opublikowanych w 2015 roku wynika, że na terenie Gminy Szlichtyngowa w 2015 roku, w ramach podstawowej opieki medycznej udzielono 12360 porad lekarskich, czyli średnio 2,4 porady na jednego mieszkańca. W tym było 63 porady domowe oraz 310 porad dziecięcych. Widoczny jest zatem pewien spadek ilości udzielonych porad względem roku 2014, w którym średnio na jednego mieszkańca przypadało 4 porady lekarskie. Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej ankiety w pytaniu oceniającym warunki życia w Szlichtyngowej w zakresie opieki zdrowotnej 41% ankietowanych wybrało złe, 38% średnie a tylko 21% dobre i bardzo dobre. W pytaniu dotyczącym trzech najsłabszych stron

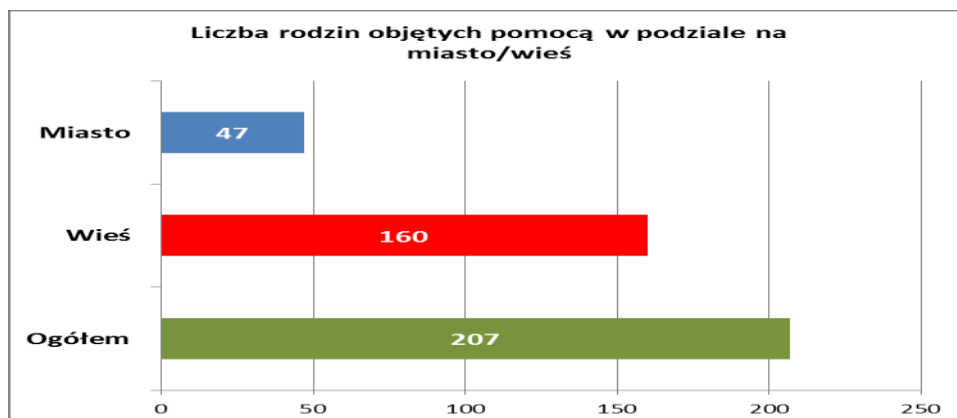
gminy 30% ankietowanych wskazało na niską jakość i dostęp do opieki medycznej. Podczas wielu spotkań, przeprowadzanych na przestrzeni ostatniego roku z mieszkańcami często padało hasło opieka zdrowotna. Mieszkańcy narzekali, że na naszym terenie brakuje wielu specjalistów, brak jest dostępu do rehabilitacji. Chorzy, którzy potrzebują takiego leczenia muszą jeździć do większych ośrodków we Wschowie, Głogowie lub Lesznie. Problemem jest ponadto stan techniczny budynków, w którym są prowadzone praktyki lekarskie. W Szlichtyngowej jest jeden Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarza Rodzinnego, na ul. Dworcowej 6, który został przed laty sprzedany i obecnie jest w rękach prywatnych. Budynek wymaga sporego nakładu finansowego. Filia tego zakładu mieści się w miejscowości Stare Drzewce. Lokal, w którym znajduje się filia jest mieniem gminnym. Ponieważ budynek w części należy do osoby prywatnej, ponadto koszty jego modernizacji byłyby dosyć duże, należy rozważyć możliwość budowy nowego ośrodka zdrowia. Stary lokal najlepiej by było sprzedać, odzyskując w ten sposób część środków. Taki obiekt można wybudować np. w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, w którym stronami by były Gmina i właściciel przychodni. Warto ponadto, jeśli tylko pojawią się takie możliwości, postarać się o dofinansowanie unijne lub krajowe z przeznaczeniem na ten cel. Należy jednak już wcześniej przygotować dokumentację wymaganą w tego typu projektach, aby po ogłoszeniu naboru zdążyć ze skompletowaniem całości wymaganych we wniosku dokumentów.

XIV. Pomoc społeczna na terenie Gminy Szlichtyngowa

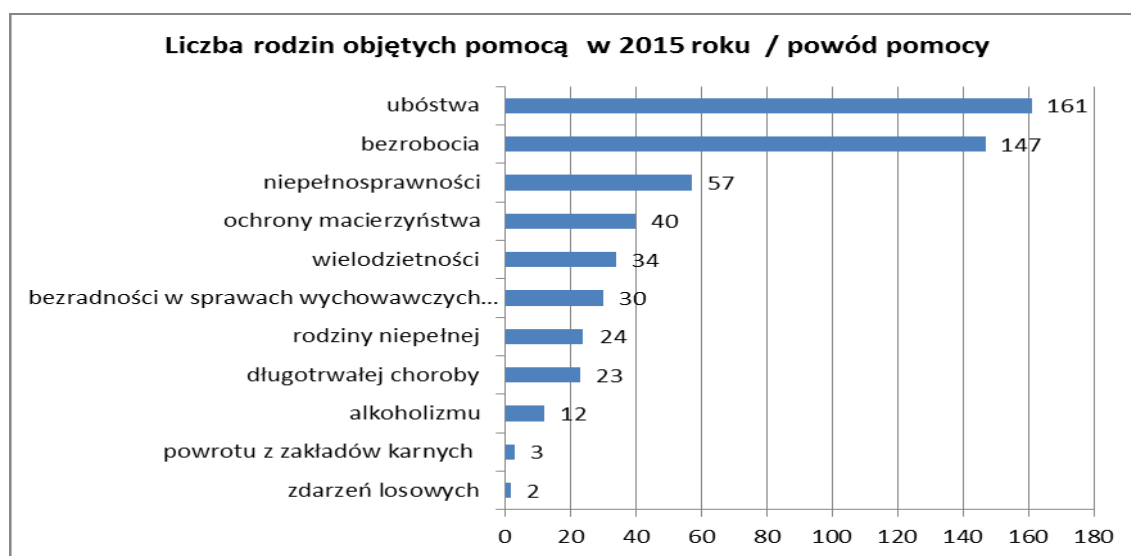

Rys. 36 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. [Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015.*]

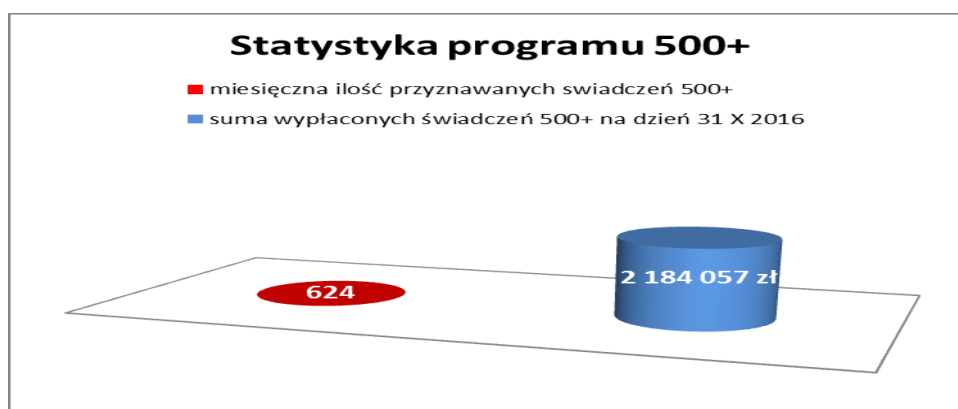

Rys. 37 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku w podziale miasto-wieś. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Rys. 38 Ilość rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku w podziale na powód pomocy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Rys. 39 Statystyka dotycząca programu 500+, wyniki na dzień 31 X 2016 [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Podstawową placówką, realizującą na terenie Gminy Szlichtyngowa zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek ten jest samodzielną jednostką budżetową. Do jego kompetencji należy przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zadania wynikające z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej.

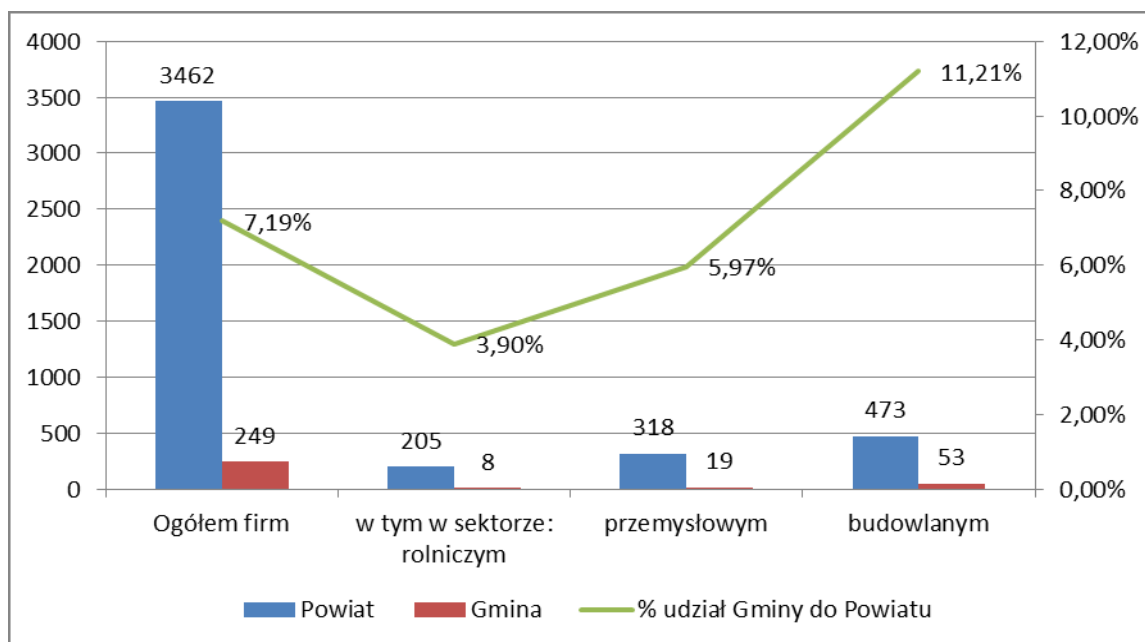
W przedstawionych powyżej wykresach przedstawione zostały dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Na koniec 2015 roku w Gminie Szlichtyngowa z pomocy społecznej korzystało 207 rodzin lub osób, w tym 160 mieszkających na wsi. Głównymi przyczynami udzielania pomocy społecznej na terenie Gminy jest ubóstwo oraz bezrobocie. Statystyczny udział osób korzystających z pomocy społecznej względem ogółu mieszkańców znacząco przewyższa średnią powiatu i województwa. Według danych GUS-u liczonych na grudzień 2014, w województwie udział ten wynosił 8,8%, w powiecie 11,8% a w Gminie Szlichtyngowa 17,5%. Ponieważ zarówno ankietowani jak i dane statystyczne ukazują w gminie problem bezrobocia, co ściśle wiąże się z ubóstwem, należy podjąć wszelkie działania zmierzające do stworzenia nowych miejsc pracy na terenie gminy.

XV. Gospodarka w Gminie Szlichtyngowa.

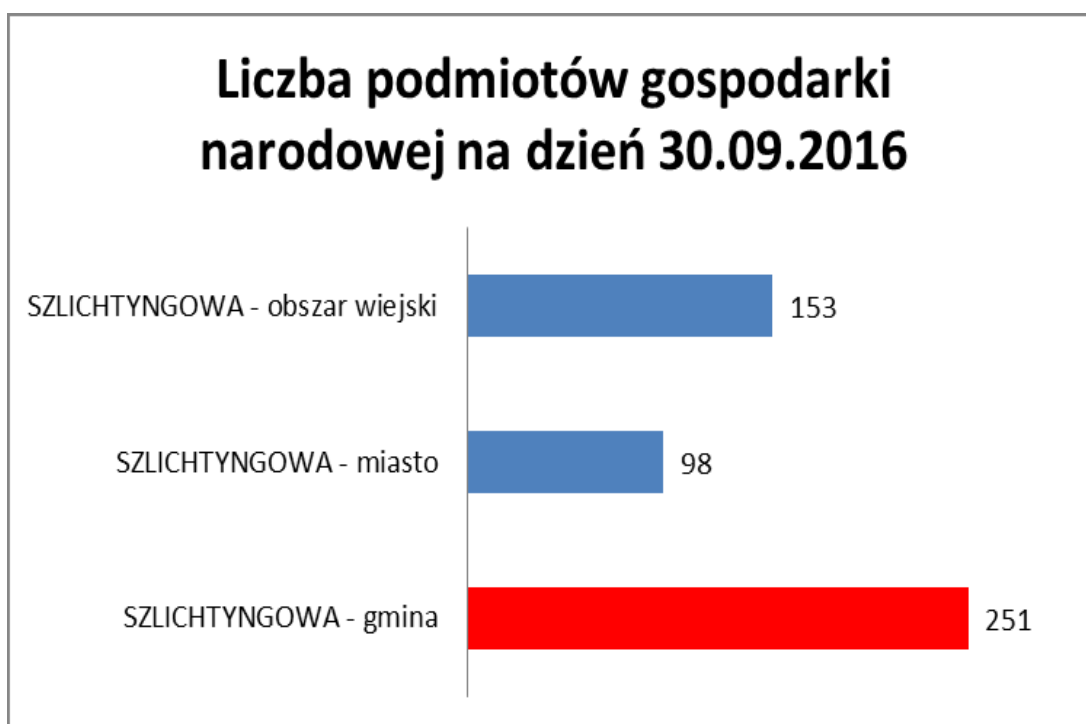
Największym bogactwem naturalnym gminy są złoża gazu ziemnego. Ich eksploatacją zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, Oddział Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu w Zielonej Górze .

Dosyć dobre warunki glebowe oraz korzystne stosunki wodne na terenie gminy są sprzyjające dla rozwoju rolnictwa. Na terenie gminy funkcjonuje między innymi Ośrodek Hodowli Zarodowej Skarbu Państwa Osowa Sień – Gospodarstwo Rolne w Jędrzychowicach, Gospodarstwo rolne Janusz Przydrożny w Zamysławie, Pieczarkarnia Hajduk w Starych Drzewcach, oraz pieczarkarnie w Szlichtyngowej i w Jędrzychowicach.

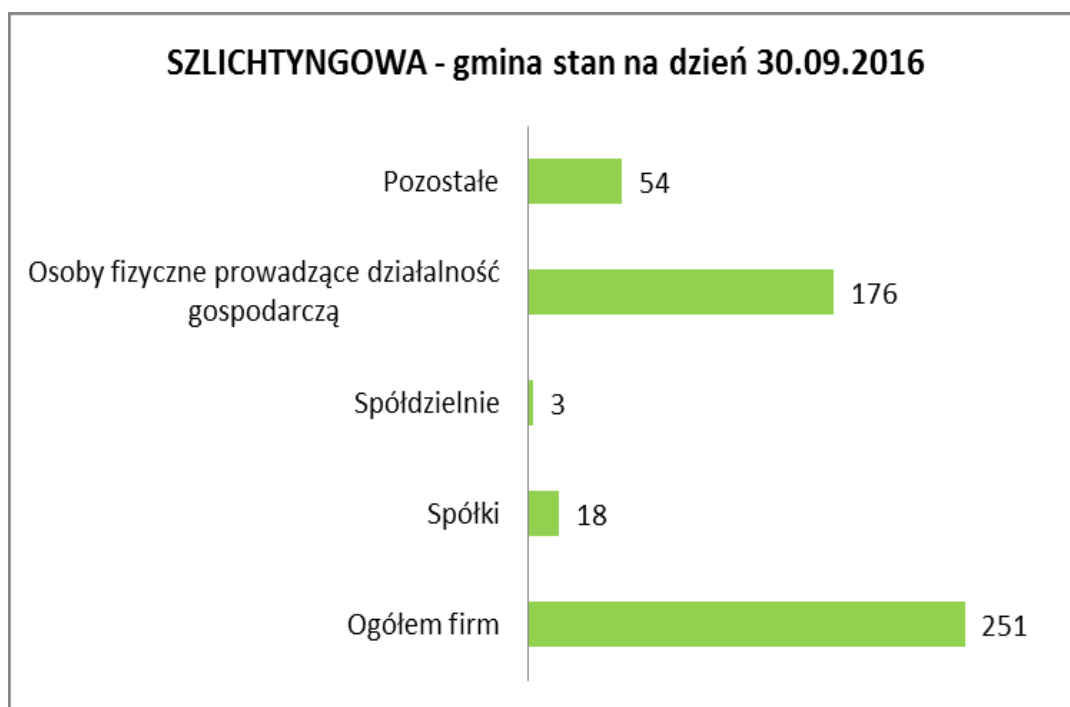
Według danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze na dzień 31.12.2014r. w rejestrze REGON na terenie Gminy Szlichtyngowa zarejestrowanych było 249 podmiotów gospodarki narodowej. Przedstawiony poniżej wykres obrazuje ilość podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji:

Rys. 40 Podmioty gospodarcze w Powiecie Wschowskim na koniec 2014 roku wg rejestru REGON. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015*.]

Rys. 41 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Szlichtyngowa (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne). [Źródło: - opracowanie własne na podstawie danych GUS.]

Rys. 42 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Szlichtyngowa (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) z podziałem na rodzaj. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.]

XVI. Miejsca noclegowe.

Gmina Szlichtyngowa nie posiada własnej rozbudowanej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. W chwili obecnej na terenie gminy działa 1 prywatny hotel w samej Szlichtyngowej z 14 miejscami noclegowymi oraz 3 gospodarstwa agroturystyczne, zapewniające 31 miejsc noclegowych na terenie Gminy. Nie są to imponujące liczby. Aby zwiększyć liczbę osób chętnych do prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego, należy bardziej zainwestować w infrastrukturę turystyczną (np. leśne szlaki i ścieżki, odkryty basen w Starych Drzewcach, ścieżki przyrodnicze, atrakcje wodne...). Zwiększenie ilości atrakcji turystycznych spowoduje wzrost liczby turystów, chętnych do odwiedzenia terenów gminnych. To natomiast będzie miało wpływ na rozwój bazy agroturystycznej i hotelarskiej. Ponadto wzrastająca liczba gości odwiedzających Gminę pozytywnie wpłynie na zwiększenie liczby nowych mieszkańców na terenach gminnych. Jest tak ponieważ rozbudowana infrastruktura jest jednym z czynników wzmacniających atrakcyjność terenów budowlanych.

XVII. Cieki i budowle wodne, melioracja oraz rowy.

Tab. 19 Wykaz danych dotyczący długości rowów, drenażu oraz wielkości obszaru zmeliorowanego na terenie Gminy Szlichtyngowa stan na dzień 02.12.2016
[Źródło: Powiatowa Spółka Wodna we Wschowie]

Lp.	Obręb	Rowy [m]	Drenaż [ha]	Ogólny obszar zmeliorowany [ha]
1	Gola	11961	51,74	145,27
2	Górczyna	11223	139,44	222,41
3	Dryżyna	16112	403,83	446,04
4	Jędrzychowice	21463	499,94	640,01
5	Kowalewo	42210	181,08	595,67
6	Male i Nowe Drzewce	10773	58,32	165,9
7	Stare Drzewce	9537	154,12	276,57
8	Szlichtyngowa - miasto	7617	8,52	35,72
9	Wyszanów	9664	140,3	180,81
10	Zamysłów	21865	339,9	463,27
	Razem gmina:	162425	1977,19	3171,67

Tab. 20 Wykaz danych dotyczący cieków naturalnych, wałów przeciwpowodziowych i urządzeń wodnych, na terenie Gminy Szlichtyngowa na dzień 07.12.2016

[Źródło: Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Inspektorat we Wschowie]

Cieki naturalne	<ul style="list-style-type: none"> • Krzycki Rów (obróby: Jędrzychowice, Górczyna, Gola) • Kopanica (obręb: Kowalewo) • Rów Polski (obręb: Wyszanów, Dryżyna, Kowalewo) • Barycz (obręb: Wyszanów) 	26,894 km
Wały	<ul style="list-style-type: none"> • Rzeką Odra • Rzeką Barycz • Rzeką Rów Polski 	7,889 km
Budowle wodne	<ul style="list-style-type: none"> • Przepusty wałowe • Jazy 	13 szt. 4 szt.

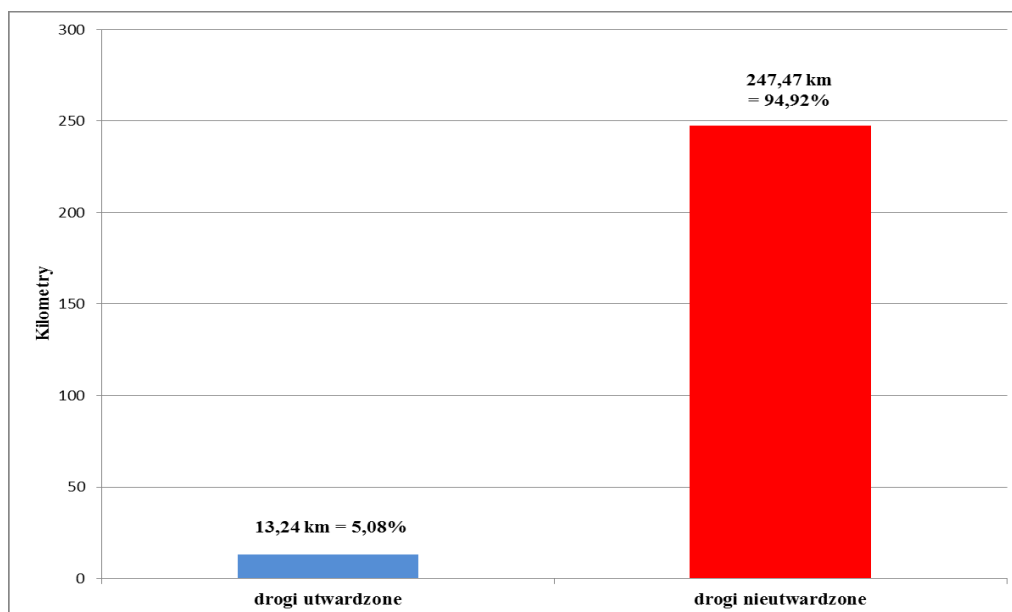
Jak widać w zamieszczonych powyżej tabelach, na terenie Gminy Szlichtyngowa znajduje się około 162 km rowów oraz 1977 ha drenażu. Całkowity obszar poddany melioracji to 3171 ha.

Przeglądając rzeki przepływające przez teren gminy oraz wały i budowle wodne należy stwierdzić, że sytuacja uległa pewnej poprawie. W ciągu ostatnich dwóch lat (2015-2016), Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych przeprowadził wiele inwestycji związanych z remontami i budową nowych urządzeń wodnych na terenie Gminy Szlichtyngowa. Były

to głównie prace związane z przywróceniem drożności cieków wodnych oraz remontami przepustów i jazów. Ogółem ich koszt wyniósł 442.391,64 zł.

XVIII. Infrastruktura komunikacyjna.

Sieć dróg kołowych

Rys. 43 Drogi w Gminie Szlichtyngowa w podziale na rodzaj nawierzchni.
[Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu.]

Na terenie Gminy Szlichtyngowa znajduje się 260,71 km dróg będących własnością gminy, z tego jak widać na powyższym wykresie zaledwie 5,08% to drogi utwardzone, z których w związku z wieloletnimi zaniedbaniami 50% nadaje się do remontu.

Ponadto przez gminę przebiega droga krajowa nr 12 z Leszna do Głogowa oraz droga wojewódzka nr 324 w kierunku na Rawicz. Jest też wiele dróg powiatowych.

Ogólny stan techniczny dróg na terenie gminy nie jest zadowalający. W szczególności dotyczy to dróg gminnych i powiatowych. W wielu miejscach brakuje chodników i ścieżek rowerowych. Największe natężenie ruchu występuje na drodze krajowej nr 12 oraz na drodze wojewódzkiej 334. Brak ciągów pieszo-rowerowych stwarza na tych drogach duże zagrożenie dla jej uczestników. Należy zatem dołożyć wszelkich starań związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa na drogach poprzez monitowanie instytucji, w których zarządzie się dane drogi znajdują, aby zaplanowały budowę pasów pieszo-rowerowych wzdłuż ich trasy. Należy ponadto dokonać szczegółowej analizy technicznej dróg gminnych w celu określenia kosztów ich naprawy oraz zaplanować takie inwestycje na kolejne lata. Niezbędne będzie w tym wypadku

poszukanie środków zewnętrznych na ich realizację wraz z zaplanowaniem wkładu własnego. Należy dokonać szczegółowej analizy stopnia zużycia tych dróg. Pomoże to we właściwym ustawieniu kolejności napraw na przestrzeni kolejnych lat. Aby skutecznie móc starać się o środki zewnętrzne, należy już teraz opracować pełną dokumentację projektową związaną z remontami lub budową najbardziej zniszczonych dróg. Jest to niezwykle istotne w związku z krótkimi terminami naborów, w których w większości jest wymagana kompletna dokumentacja.

Rys. 44 Przykładowe zdjęcia stanu dróg Gminy Szlichtyngowa.
[Źródło: archiwum własne.]

Komunikacja kolejowa

Niestety ale pomimo przebiegającej przez teren Gminy Szlichtyngowa sieci kolejowej, komunikacja kolejowa nie istnieje. Należy dołożyć wszelkich starań związanych z przywróceniem możliwości podróżowania koleją. Na chwilę obecną trwają prace związane z modernizacją linii kolejowej Tuplice – Łódź kaliska, która przebiega przez Stare Drzewce. Obecnie tą trasą kursują tylko pociągi towarowe. Warto ten temat monitorować w instytucjach decydujących o uruchomieniu linii pasażerskiej np. w formie szynobusa, zwiększając w ten sposób możliwości dojazdu do pracy i szkoły dla wielu mieszkańców okolicznych miejscowości. Miałoby to wpływ na zmniejszenie bezrobocia w gminie oraz na zwiększenie oferty turystycznej.

Komunikacja drogą wodną.

Niestety, ale ze względu na brak infrastruktury rzecznej, pomimo przepływających przez teren gminy dwóch większych rzek: Odry i Baryczy, komunikacja wodna nie istnieje. Należy dołożyć wszelkich starań związanych z wybudowaniem właściwej infrastruktury, która umożliwi cumowanie dla łodzi płynących Odrą oraz kajakarzy pływających po Baryczy. Trzeba zaplanować właściwe miejsca odpoczynku dla turystyki rzecznej. Obecnie zrealizowane zostały już prace związane z uprzątnięciem zatorów po dawnych mostach, zalegających w korycie Baryczy. Jest to pierwszy krok do dalszych inwestycji w tym zakresie.

Rys. 45 Fotografia – komisja składająca się z przedstawicieli władz i inspektorów, podczas odbioru końcowego prac związanych z usunięciem betonowych gruzów po przedwojennym moście, które zalegały w korycie rzeki Barycz. [Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej.]

XIX. Instytucje kulturalne, biblioteki, świetlice na terenie Gminy Szlichtyngowa.

Tab. 21 Wykaz świetlic w Gminie Szlichtyngowa, wchodzących w skład Zespołu Świetlic.
[Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu]

Zespół Świetlic w Szlichtyngowej - jednostka budżetowa Gminy Szlichtyngowa - adres ul Głogowska 1, 67-407 Szlichtyngowa	
w skład zespołu wchodzi:	
1	Świetlica Miejska w Szlichtyngowej
2	Świetlica Wiejska w Dryżynie
3	Świetlica Wiejska w Goli
4	Świetlica Wiejska w Górczynie
5	Świetlica Wiejska w Jędrzychowicach
6	Świetlica Wiejska w Kowalewie
7	Świetlica Wiejska w Małych Drzewcach
8	Świetlica Wiejska w Nowych Drzewcach
9	Świetlica Wiejska w Starych Drzewcach
10	Świetlica Wiejska w Wyszanowie
11	Świetlica Wiejska w Zamysławie

Tab. 22 Wykaz bibliotek na terenie Gminy Szlichtyngowa. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu.]

	Biblioteki gminne – instytucje kultury
1	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Szlichtyngowa (instytucja kultury), ul. Głogowska 1, 67-407 Szlichtyngowa
2	Filia Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Szlichtyngowa w Starych Drzewcach, Stare Drzewce 55, 67-407 Szlichtyngowa

Wymienione powyżej instytucje odpowiadają w Gminie Szlichtyngowa za krzewienie kultury, zarówno w mieście jak i na wsi. Należy się jednak zastanowić nad większym wykorzystaniem istniejącego budynku obecnej Świetlicy Miejskiej w Szlichtyngowej, np. poprzez przywrócenie mu rangi Gminnego Ośrodka Kultury.

Obecnie istniejąca oferta kulturalna w związku z małymi możliwościami finansowymi jest słaba. Zainteresowana własnym rozwojem kulturalnym młodzież najczęściej realizuje się w ośrodkach kulturalnych w Głogowie lub Wschowie oraz w szkołach. Niestety, ale fakt ten powoduje, że młody człowiek wiąże się emocjonalnie bardziej z innym miastem niż to, z którego pochodzi. W przyszłości, jeśli to się nie zmieni taki człowiek wyemigruje do większego miasta. Należy się zatem zastanowić nad sposobem rozwiązania tego problemu, np. przez przekazanie wolnych pomieszczeń w budynku obecnej Świetlicy Miejskiej jakiemuś stowarzyszeniu, które we współpracy z Gminą zajęłoby się stworzeniem profesjonalnej oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy. Można oczywiście też zatrudnić profesjonalnych

animatorów kultury. Najważniejsze jest jednak, aby decyzja taka była oparta o rachunek kosztów jej finansowania.

Rys. 46 Świetlica Miejska w Szlichtyngowej, Uroczystości z okazji Święta Konstytucji III Maja w 2016 roku. [Źródło: materiały archiwalne Urzędu.]

XX. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Szlichtyngowa.

Tab. 23 Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Szlichtyngowa.
[Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu.]

Stowarzyszenia zwykle, zarejestrowane w Starostwie Powiatowym we Wschowie	
1	Miejski Klub Sportowy „Orzeł”, Szlichtyngowa
2	Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”, Stare Drzewce
3	Uczniowski Klub Sportowy „Razem” przy Gimnazjum w Szlichtyngowej, Szlichtyngowa
4	Uczniowski Klub Sportowy „Szlichtyngowianka”, Szlichtyngowa
Stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym	
1	Grupa Virtus, Szlichtyngowa
2	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy z siedzibą we Wschowie, Wschowa
3	Stowarzyszenie „Nasza Wieś”, Gola
4	Stowarzyszenie Jesteśmy Razem przy Szkole Podstawowej w Starych Drzewcach, Stare Drzewce
5	Stowarzyszenie na rzecz aktywizacji wsi „Przy Szkole w Jędrzychowicach”, Jędrzychowice
6	Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju Koło Miejskie w Szlichtyngowej
7	Klub Turystyki Rowerowej „HORYZONT” ze Wschowy

Na terenie Gminy działa stowarzyszenia zwykle, zarejestrowane w Starostwie Powiatowym we Wschowie oraz 7 posiadających numer KRS. Ponadto na terenie Gminy działa prężne Koło Polskiego Związku Wędkarskiego „Kaszalot”, organizując co roku liczne zawody dla wędkarzy na rzece Barycz oraz Odrze. Widoczne jest także coraz większe zaangażowanie

Klubu Turystyki Rowerowej „HORYZONT”, który mimo siedziby we Wschowie, zrzesza w swoich kręgach wielu mieszkańców Gminy Szlichtyngowa.

Rys. 47 Zdjęcie zawodów VIRTUS VOLLEY CUP.

[Źródło: materiały archiwalne Urzędu.]

Gmina wspiera finansowo organizacje działające na swoim terenie poprzez ogłaszanie co roku konkursu, w którym organizacje pozarządowe mogą otrzymać dofinansowanie na określoną w nim działalność publiczną. W 2016 roku przeznaczono na ten cel 55.700 zł.

XXI. Analiza strategiczna Gminy Szlichtyngowa.

Do przeprowadzenia analizy strategicznej dla Gminy Szlichtyngowa zastosowana została metoda TOWS/SWOT, dzięki której oprócz typowej analizy mocnych, słabych stron organizacji oraz jej sił i zagrożeń, wskazana została opcja strategicznego działania gminy. Dzięki danym uzyskanym z ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku oraz danym statystycznym, można było wskazać kluczowe dla analizy szanse, zagrożenia oraz mocne i słabe strony. Całość została przedstawiona w zestawieniach tabelarycznych, ukazujących zależności poszczególnych elementów analizy.

XXII. Analiza TOWS/SWOT

Analiza strategiczna jest jednym z najistotniejszych etapów tworzenia strategii, będącym kamieniem węgielnym do dalszych prac nad strategią. Polega on na analizie danych, które zostały uzyskane we wcześniejszym etapie.

Przy tworzeniu strategii jednostek samorządu terytorialnego najczęściej wykorzystuje się do tego analizę SWOT (analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń). Dla celów niniejszego opracowania, aby w bardziej szczegółowy sposób sprecyzować jaki rodzaj strategii

należy zastosować dla Gminy Szlichtyngowa, zastosowano bardziej precyzyjne narzędzie, jaki jest analiza TOWS/SWOT.

„Od strony technicznej przeprowadzenie analizy TOWS/SWOT składa się z następujących czynności:

- 1) Zdefiniowanie listy szans, zagrożeń, silnych i słabych stron organizacji.
- 2) Przypisanie poszczególnym szansom zagrożeniom, silnym i słabym stronom wag określających ich istotność z punktu widzenia ich wpływu na możliwości rozwoju organizacji.
- 3) Równolegle, tzn. z zewnątrz do wewnątrz i od wewnątrz na zewnątrz zbadanie relacji zachodzących między silnymi i słabymi stronami a szansami i zagrożeniami, przy czym:
  - W analizie TOWS (*z zewnątrz do wewnątrz*) posługujemy się następującym zbiorem pytań: Czy dane zagrożenia osłabiają kolejne siły? Czy dane szanse spotęgują zidentyfikowane siły? Czy dane zagrożenia spotęgują występujące słabości? Czy dane szanse pozwolą przezwyciężyć istniejące słabości?
  - W analizie SWOT (*od wewnątrz na zewnątrz*) posługujemy się następującym zbiorem pytań: Czy zidentyfikowane siły pozwolą wykorzystać szanse, które mogą wystąpić? Czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans? Czy zidentyfikowane siły pozwolą na przezwyciężenie mogących wystąpić zagrożeń? Czy zidentyfikowane słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń? Obydwa opisane sposoby badania relacji - analizy powiązań uzupełniają się i doradza się zastosowanie obydwu, ponieważ czasami prowadzić mogą do różnych wniosków końcowych.”[Źródło: Obłój K., *Strategia Organizacji*, PWE, Warszawa 2014]

1. Zdefiniowanie listy szans, zagrożeń, silnych i słabych stron organizacji z podziałem na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne.

Czynniki zewnętrzne – szanse

- Pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy na terenie gminy. Pozyskanie inwestorów, gotowych na stworzenie na terenie Gminy Szlichtyngowa nowych miejsc pracy, ma bardzo istotne znaczenie. Dzięki temu w Gminie zmniejszeniu ulegnie bezrobocie. Ponadto kasa gminna wzbogaci się o podatki płynące zarówno od samego inwestora jak i od mieszkańców u niego zatrudnionych. Dodatkowo dzięki temu wzrośnie konkurencyjność względem gmin ościennych.
- Dotacje unijne w ramach RPO, PROW oraz LGD. W obecnej sytuacji ekonomicznej, gmina nie jest w stanie w pełni samodzielnie realizować dużych projektów inwestycyjnych.

Pozyskanie środków zewnętrznych w ramach RPO, PROW oraz LGD jest szansą na rozkręcenie spirali rozwoju gospodarczego, oraz wzmocnieniem finansów gminnych.

- Atrakcyjne położenie, konkurencyjne walory przyrodnicze i kulturowe. Niesamowite walory przyrodnicze, dosyć dobre położenie geograficzne przy ujściu rzeki Barycz do Odry sprawiają, że Gmina Szlichtyngowa może stać się magnesem dla turystyki rowerowej i wodnej.
- Coraz większa moda na turystykę wiejską, ekoturystykę oraz na turystykę aktywną, w tym wodną. Fakt coraz większego zainteresowania mieszkańców miast spędzaniem wolnego czasu na wsi jest szansą do rozwoju gospodarstw agroturystycznych a co za tym idzie, szansą na stworzenie nowych miejsc pracy w tej dziedzinie.
- Bliskość do większej aglomeracji miejskiej jaką jest Głogów oraz do Zagłębia Miedziowego. Bliskość ta sprawia, że tereny gminne mogą się stać ciekawym miejscem wypoczynku lub nawet osiedlenia. Dostyć istotnym jest fakt dużej ilości firm i zakładów z różnych branż, będących potencjalnymi pracodawcami również dla mieszkańców Gminy Szlichtyngowa.
- Duży dostęp do różnorodnej formy kształcenia zawodowego w Głogowie, Wschowie oraz Lesznie. Sporo dobrych szkół zawodowych, średnich a nawet wyższych, mieszczących się w przedstawionych miejscowościach daje szansę dobrego wykształcenia dla mieszkańców Gminy Szlichtyngowa.
- Coraz większa migracja z miasta na obszary wiejskie. Jest to coraz bardziej popularny proces bogacącego się społeczeństwa miejskiego. Dzięki temu Gmina ma szansę na wzrostu liczby mieszkańców a co za tym idzie mieszkań oraz dochodów z tyt. podatków od osób fizycznych i prawnych.
- Gazyfikacja gminy. Jest to kluczowy element przyszłości. Niestety ale ze względu na brak strategicznych odbiorów, dostępni na rynku dostawcy gazu ziemnego nie są zainteresowani inwestowaniem na terenie Gminy Szlichtyngowa. Gdyby jednak do tego doszło, to będzie to miało znaczący wpływ na poprawę wskaźników niskiej emisji. Zwiększy się także atrakcyjność inwestycyjna terenu, zarówno w stosunku do zabudowy mieszkaniowej jak i dla małych i średnich przedsiębiorstw.
- Przywrócenie komunikacji kolejowej na terenie gminy. Na terenie Gminy Szlichtyngowa przebiega linia kolejowa biegnąca z Głogowa przez Stare Drzewce w kierunku na Leszno. Obecnie prowadzone są prace remontowe torowiska, które nie było remontowane od ponad 30 lat. Od kilkunastu ostatnich lat z małymi przerwami, po torach poruszają się wyłącznie pociągi towarowe. Przywrócenie pociągów pasażerskich będzie miało wpływ

na zmniejszenie wielkości bezrobocia wraz z polepszeniem warunków życia mieszkańców. Poprawi się ponadto ruch turystyczny, w szczególności związany z turystyką sezonową (grzybiarze zbieracze jagód oraz innych owoców leśnych).

Czynniki zewnętrzne – zagrożenia

- Ryzyko nieotrzymania dofinansowania w konkursach unijnych. Jest to dosyć istotne zagrożenie, mające wpływ na zdolność inwestycyjną Gminy. Gmina Szlichtyngowa dysponuje niewielkim budżetem. Przeprowadzanie dużych inwestycji np. budowy stacji uzdatniania wody nie jest możliwe bez dodatkowych środków zewnętrznych. Na kredyt też nie da się wszystkiego zrealizować ze względu na niezbyt duże dochody.
- Ryzyko przegranej w toczących się procesach sądowych .
- Wzrost obciążeń budżetu gminnego w związku ze zmianami ustawowymi.
- Konkurencyjne oferty gmin ościennych. Bliskość często bogatszych gmin, znajdujących się w bezpośredniej styczności z granicami Gminy Szlichtyngowa jest istotnym zagrożeniem zewnętrznym w walce o inwestorów, turystów i przyszłych mieszkańców.
- Ryzyko związane z produkcją rolną (klęski żywiołowe, choroby zwierzęce...).
- Burzliwe otoczenie polityczno-gospodarcze w Unii Europejskiej.
- Zagrożenie powodziowe związane z bliskością Odry i Baryczy. Niestety ale bliskość ujścia Baryczy do Odry, pomimo obszaru „Natura 2000”, stwarza też zagrożenie powodziowe, na który Gmina nie ma bezpośredniego wpływu. Może to mieć wpływ na wartość działek budowlanych oraz na chęć zamieszkania na terenach przylegających do obu rzek.
- Niska produktywność produkcji rolnej. Gmina Szlichtyngowa ma bardzo zróżnicowane jakościowo gleby. W znacznej części są to gleby 5 i 6 klasy, wymagające większych nakładów związanych z nawożeniem w celu uzyskania odpowiedniego poziomu plonów. Znacząco zmniejsz to zyskowność produkcji rolnej
- Brak stabilnej polityki rolnej Unii Europejskiej.

Czynniki wewnętrzne – silne strony

- Spora ilość terenów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkalną. Czynnikiem ten daje możliwość rozwoju gminy, związanego ze sprzedażą działek budowlanych oraz zwiększeniem liczby mieszkańców i płynących za nimi dochodów z tyt. podatków.
- Bardzo dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna. Gmina może się poszczycić faktem skanalizowania prawie 99% wszystkich terenów. Wynik ten stawia Gminę w czołówce gmin polskich. Fakt ten podnosi wartość działek budowlanych znajdujących się na terenie Gminy.

- Przebiegające przez Gminę drogi krajowa 12 i wojewódzka 324. Ponadto nieduża odległość jedyne 28 km do budowanej obecnie drogi ekspresowej S5 łączącej Poznań i Wrocław.
- Dobrze zorganizowana gospodarka odpadami. W gminie skutecznie wprowadzona jest segregacja odpadów. Właściwie prowadzona edukacja, związana z sortowaniem odpadów pozwala z roku na rok zmniejszać ilość odpadów zmieszanych, a co za tym idzie nie wzrastają znacząco koszty z tą gałęzią związane.
- Dobrze zorganizowana sieć edukacji na terenie gminy. Gmina prowadzi edukację na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz gimnazjalnym. Pomimo niezbyt dużej liczby oddziałów szkolnych, utrzymywane jest trzy szkoły podstawowe, w tym dwie szkoły wiejskie. Ma to duży wpływ na rozwój miejscowości, w których szkoły się znajdują. Ludzie chętniej się osiedlają tam gdzie mają zapewnione kształcenie dla swoich dzieci.
- Tereny leśne z bogactwem grzybów i jagód. Fakt znajdowania się na terenie Gminy sporej ilości terenów leśnych, jest magnesem dla turystyki pieszej i rowerowej. Właściwe pokazanie świata tego bogactwa może się przyczynić do wzrostu ilości gości odwiedzających Gminę oraz wzrostu ilości chętnych do zamieszkania na jej terenie.
- Klimat sprzyjający rozwojowi rolnictwa oraz agroturystyki. Przeważająca ilość pól i łąk, zróżnicowana jakość gleb, oraz dobrze rozwinięta kultura uprawy roli sprzyja rozwojowi rolnictwa.
- Rezerwy na rynku pracy, niskie koszty pracy. Dostatecznie duże bezrobocie, połączone z niskimi kosztami pracy, stanowić może magnes dla inwestorów, chcących rozkręcić swoją działalność na terenie Gminy Szlichtyngowa.
- Bliskość hurtowych odbiorców produktów rolnych. Jest to niewątpliwie atut zmniejszający koszty sprzedaży produktów rolnych w związku z mniejszymi kosztami ich transportu.
- Ujście Baryczy do Odry, Obszar "Natura 2000". Już dzisiaj jest to idealne miejsce dla wędkarzy a w przyszłości po poczynieniu pewnych inwestycji, będzie ciekawe dla kajakarzy i żeglarzy.
- Prowadzenie polityki proekologicznej. Ma to szczególne znaczenie dla wzmocnienia wizerunku gminy zielonej, w której stawia się na walory przyrodnicze i ekologię.
- Dobra współpraca z przylegającymi gminami oraz KGHM Polska Miedź S.A i przedsiębiorcami lokalnymi. Jest to bardzo ważny czynnik, dzięki któremu Gmina może np. uzyskiwać dodatkowe wsparcie ze strony zakładów produkcyjnych. Umacnia to zarówno dobry wizerunek samej Gminy jak i firm razem z nią zaangażowanych w różnych akcjach. Dobra współpraca z ościennymi gminami, pozwala na startowanie

we wspólnych projektach unijnych, ułatwiając w ten sposób spełnienie kryteriów do oceny określonych wniosków.

- Działające organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe są jednym z kluczowych czynników oddolnego działania społeczeństwa. Dzięki nim społeczność lokalna ma większy wpływ na wiele dziedzin życia Gminy. Prężnie działające organizacje pozarządowe świadczą o społecznym zaangażowaniu, na co często zwracają uwagę potencjalni inwestorzy.
- Obiekty zabytkowe na terenie gminy. Zabytki są kolejnym magnesem, skierowanym do wszelkiego rodzaju turystów, szukających wątków historycznych na odwiedzanym terenie.
- Złóża gazu ziemnego na terenie gminy. Fakt istnienia na terenie Gminy Szlichtyngowa złóż gazu ziemnego może być odczytywany przez wielu dużych i średnich inwestorów, jako atut dodatkowy. Istotnym jest również to, że Gmina odnotowuje z tego tytułu, co roku znaczące dla budżetu gminnego dochody.

Czynniki wewnętrzne – słabe strony

- Niskie dochody własne Gminy.
- Przestarzała infrastruktura wodociągowa. Brak sprawnej infrastruktury wodociągowej powoduje brak bezpieczeństwa dostawy wody dla mieszkańców oraz rolnictwa i zakładów znajdujących się na terenie Gminy.
- Brak wydzielonych terenów inwestycyjny. Jest to najbardziej istotny problem, powodujący brak zainteresowania inwestowaniem w Gminie Szlichtyngowa.
- Brak przystani przy ujściu Baryczy do Odry. Powoduje to blokadę dla turystyki rzecznej i kajakarstwa.
- Brak lub słabe oznakowanie szlaków rowerowych. Aby przyciągnąć turystów do Gminy należy dać im właściwą infrastrukturę turystyczną. Niestety ale na terenie Gminy Szlichtyngowa, pomimo wspaniałych terenów, prawie nie istnieją szlaki rowerowe, co nie przyczynia się do rozwoju turystyki.
- Słabo rozwinięta infrastruktura oraz oferta kulturalna. Brak interesujących działań kulturalnych w ramach istniejących na terenie Gminy nie zawsze zadbanej obiektów kulturalnych, może mieć wpływ na odpływ ludzi młodych do dużych ośrodków miejskich. Osłabia to konkurencyjność Gminy.
- Słabo rozwinięta sieć publicznej komunikacji samochodowej oraz niewykorzystana możliwość komunikacji kolejowej. Niestety ale na terenie Gminy Szlichtyngowa

nie ma dobrze rozwiniętej sieci publicznej komunikacji. Jest to szczególnie uciążliwe dla osób nie posiadających własnego środka transportu. Ma to wpływ na poziom bezrobocia.

- Duże bezrobocie w grupie wiekowej 18-34 ze szczególnym wskazaniem na wieś. Bezrobocie osób będących w wieku produktywnym, powoduje zwiększenie wydatków gminnych, związanych z pomocą społeczną. Ma to również wpływ na wzrost różnych form uzależnień, wynikających z bezradności i biedy.
- Brak współpracy z partnerami zagranicznymi. Przez fakt braku partnerów zagranicznych, Gmina nie zawsze może startować po środki unijne, które w swoich kryteriach mają taki wymóg.
- Mała liczba miejsc noclegowych - słabo rozbudowana agroturystyka. Osłabia to pozycję Gminy względem gmin ościennych oraz rozwój turystyki.
- Brak skanalizowania miejscowości Małe Drzewce. Jest to ostatnia miejscowość w Gminie, w której nie wybudowania sieci kanalizacyjnej.
- Wzmożony ruch pojazdów na trasach Głogów - Leszno, Głogów – Góra. Ma to szczególny wpływ na bezpieczeństwo na terenie Gminy oraz zwiększa wskaźniki emisji CO₂.
- Brak miejsc pracy na terenie gminy – brak inwestorów strategicznych. Czynniki te spowalniają rozwój i zwiększa poziom bezrobocia na terenie Gminy.

2. Przypisanie wag, poszczególnym szansom zagrożeniom, silnym i słabym stronom, określających ich istotność z punktu widzenia wpływu poszczególnych czynników na możliwości rozwoju organizacji.

Tab. 24 Przypisanie wag dla szans wynikających z czynników zewnętrznych.
[Źródło: opr. własne.]

nr	Szanse	Waga
O1	Pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy na terenie gminy.	0,2
O2	Dotacje unijne w ramach RPO, PROW oraz LGD.	0,15
O3	Atrakcyjne położenie, konkurencyjne walory przyrodnicze i kulturowe.	0,15
O4	Coraz większa moda na turystykę wiejską, ekoturystykę oraz na turystykę aktywną, w tym wodną.	0,1
O5	Bliskość do większej aglomeracji miejskiej jaką jest Głogów oraz do Zagłębia Miedziowego.	0,1
O6	Duży dostęp do różnorodnej formy kształcenia zawodowego w Głogowie, Wschowie oraz Lesznie.	0,1
O7	Coraz większa migracja z miasta na obszary wiejskie.	0,1
O8	Gazyfikacja gminy.	0,05
O9	Przywrócenie komunikacji kolejowej na terenie gminy.	0,05
	Suma wag	1,00

Tab. 25 Przypisanie wag dla zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych.
[Źródło: opr. własne.]

Czynniki Zewnętrzne		
Nr	Zagrożenia	Waga
T1	Ryzyko nieotrzymania dofinansowania w konkursach unijnych	0,3
T2	Ryzyko przegranej w toczących się procesach sądowych.	0,2
T3	Wzrost obciążeń budżetu gminnego w związku ze zmianami ustawowymi.	0,15
T4	Konkurencyjne oferty gmin Kotla, Wschowa, Sława, Niechlów i Głogów.	0,15
T5	Ryzyko związane z produkcją rolną.	0,07
T6	Burzliwe otoczenie polityczno-gospodarcze w Unii Europejskiej.	0,05
T7	Zagrożenie powodziowe związane z bliskością Odry i Baryczy.	0,05
T8	Niska produktywność produkcji rolnej.	0,02
T9	Brak stabilnej polityki rolnej.	0,01
Suma wag		1

Tab. 26 Przypisanie wag dla silnych stron wynikających z czynników wewnętrznych.
[Źródło: opr. własne.]

Czynniki wewnętrzne		
Nr	Silne strony	Waga
S1	Spora ilość terenów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkalną.	0,15
S2	Bardzo dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna.	0,1
S3	Przebiegające przez Gminę drogi krajowa 12 i wojewódzka 324, oraz mała odległość do budowanej drogi ekspresowej S5.	0,1
S4	Dobrze zorganizowana gospodarka odpadami.	0,05
S5	Dobrze zorganizowana sieć edukacji na terenie gminy.	0,1
S6	Tereny leśne z bogactwem grzybów i jagód.	0,1
S7	Klimat sprzyjający rozwojowi rolnictwa oraz agroturystyki.	0,05
S8	Rezerwy na rynku pracy, niskie koszty pracy.	0,05
S9	Bliskość hurtowych odbiorców produktów rolnych.	0,05
S10	Ujcie Baryczy do Odry, Obszar "Natura 2000".	0,1
S11	Prowadzenie polityki proekologicznej.	0,04
S12	Dobra współpraca z przylegającymi gminami oraz KGHM Polska Miedź S.A i przedsiębiorcami lokalnymi.	0,03
S13	Działające organizacje pozarządowe.	0,03
S14	Obiekty zabytkowe na terenie gminy.	0,03
S15	Złoża gazu ziemnego na terenie gminy.	0,02
Suma wag		1,00

Tab. 27 Przypisanie wag dla silnych stron wynikających z czynników wewnętrznych.
[Źródło: opr. własne.]

Czynniki wewnętrzne		
Nr	Słabe strony	Waga
W1	Niskie dochody własne Gminy	0,15
W2	Słaba infrastruktura wodociągowa.	0,12
W3	Brak wydzielonych terenów inwestycyjnych.	0,12
W4	Brak przystani przy ujściu Baryczy do Odry.	0,1
W5	Brak lub słabe oznakowanie szlaków rowerowych.	0,1
W6	Słabo rozwinięta infrastruktura oraz oferta kulturalna.	0,1
W7	Słabo rozwinięta sieć publicznej komunikacji samochodowej oraz niewykorzystana możliwość komunikacji kolejowej.	0,07
W8	Duże bezrobocie w grupie wiekowej 18-34 ze szczególnym wskazaniem na wieś.	0,05
W9	Brak współpracy z partnerami zagranicznymi.	0,05
W10	Mała liczba miejsc noclegowych - słabo rozbudowana agroturystyka.	0,05
W11	Brak skanalizowania miejscowości Małe Drzewce.	0,03
W12	Wzmożony ruch pojazdów na trasach Głogów - Leszno, Głogów - Góra.	0,03
W13	Brak miejsc pracy na terenie gminy.	0,03
		1

Tab. 28 TOWS - tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy dane zagrożenia osłabia kolejne siły (silne strony)? [Źródło: opr. własne.]

[illegible]

Tab. 32 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane siły (silne strony) pozwolą wykorzystać szanse, które mogą wystąpić? [Źródło: opr. własne.]

[illegible]

Tab. 33 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans? [Źródło: opr. własne.]

[illegible]

[illegible]

Tab. 35 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń? [Źródło: opr. własne.]

[illegible]

Tab. 36 Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników analizy TOWS / SWOT
[Źródło: opr. własne.]

	Szanse	Zagrożenia
Siły	TOWS	TOWS
	liczba interakcji - 148/2	liczba interakcji - 56/2
	ważona liczba interakcji – 13,64	ważona liczba interakcji – 5,94
	TOWS/SWOT I. interakcji -286/2	TOWS/SWOT I. interakcji -104/2
	TOWS/SWOT ważonych liczb interakcji – 26,7	TOWS/SWOT ważonych liczb interakcji – 11,96
	Strategia agresywna	Strategia konserwatywna
	SWOT	SWOT
Słabości	Liczba interakcji – 138/2	Liczba interakcji - 48/2
	Ważona liczba interakcji - 13,06	Ważona liczba interakcji - 6,02
	TOWS	TOWS
	liczba interakcji - 108/2	liczba interakcji - 75/2
	ważona liczba interakcji – 11	ważona liczba interakcji – 8,25
	TOWS/SWOT I. interakcji -182/2	TOWS/SWOT I. interakcji -118/2
	TOWS/SWOT ważonych liczb interakcji – 18,27	TOWS/SWOT ważonych liczb interakcji – 13,04
	Strategia konkurencyjna	Strategia defensywna
	SWOT	SWOT
	Liczba interakcji - 74/2	Liczba interakcji – 43/2
	Ważona liczba interakcji – 7,27	Ważona liczba interakcji – 4,79

Sumy zbiorcze przedstawionego powyżej zestawienia wyników analizy TOWS/SWOT, jednoznacznie wskazują, że przy zdefiniowanej wcześniej konfiguracji czynników zewnętrznych i wewnętrznych, oraz przy ustalonym systemie wag, Gmina Szlichtyngowa powinna zastosować **strategię agresywną** (maxi-maxi). Z zestawienia zbiorczego (Tab. 36) wynika, że suma wszystkich stwierdzonych interakcji oraz suma iloczynów liczb interakcji i wag, ma najwyższe wartości w strategii agresywnej wg macierzy normatywnej strategii działania. W związku z powyższym gmina funkcjonuje w następującym układzie: szanse w otoczeniu oraz mocne strony wewnątrz Gminy. Dlatego też strategia powinna być oparta na wykorzystaniu efektu synergii szans w otoczeniu i wewnętrznych mocnych stron.

Analizując rangi szans otoczenia (przy założeniu, że Ranga 1 oznacza najlepszą) interesujących nas interakcji, największymi istotnymi dla rozwoju Gminy Szlichtyngowa szansami są:

- Pozyskanie inwestorów, tworzących miejsca pracy na terenie gminy (Ranga 1).
- Atrakcyjne położenie, konkurencyjne walory przyrodnicze i kulturowe (Ranga 2).
- Coraz większa migracja z miasta na obszary wiejskie (Ranga 3).
- Dotacje unijne w ramach RPO, PROW oraz LGD (Ranga 4).
- Bliskość do większej aglomeracji miejskiej jaką jest Głogów oraz do Zagłębia Miedziowego (Ranga 5).

- Coraz większa moda na turystykę wiejską, ekoturystykę oraz na turystykę aktywną, w tym wodną (Ranga 6).
- Przywrócenie komunikacji kolejowej na terenie gminy (Ranga 7).
- Gazyfikacja gminy (Ranga 8).
- Duży dostęp do różnorodnej formy kształcenia zawodowego w Głogowie, Wschowie oraz Lesznie (Ranga 8).

Natomiast najważniejszymi szansami rozwojowymi dla Gminy Szlichtyngowa, wskazanymi przez uczestników przeprowadzonej we wrześniu ankiety były:

- Środki z Unii Europejskiej.
- Wysokie walory środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi turystyki.
- Stworzenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
- Rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy.
- Wzrost zaangażowania społecznego poprzez organizacje pozarządowe.
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w celu ochrony i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego na terenie Gminy.
- Rozwój współpracy międzygminnej.
- Rozwój branży usługowo-noclegowej.
- Rozwój sportu, promocja przez sport.

Problemy zidentyfikowane w ramach przeprowadzonych z mieszkańcami spotkań oraz wrześniowej ankiety:

- 1) Niewystarczająca infrastruktura komunalna (stacja uzdatniania wody, wodociągi, gaz).

Przyczyny: wieloletnie zaniedbania oraz brak środków inwestycyjnych.

- 2) Marginalny rozwój agroturystyki.

Przyczyny: brak infrastruktury turystycznej przyciągającej turystów na teren gminy oraz słaba oferta kulturalna.

- 3) Mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Przyczyny: brak środków finansowych, mała ilość pozyskiwanych przez szkoły środków unijnych na prowadzenie zajęć dodatkowych, coraz mniejsza subwencja oświatowa.

- 4) Dostęp do opieki medycznej.

Przyczyny: brak środków inwestycyjnych, problemy lokalowe.

- 5) Niska jakość życia.

Przyczyny: długotrwałe bezrobocie, ubóstwo, brak szeroko urozmaiconej oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej.

- 6) Niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych.

Przyczyny: Słabe zaangażowanie społeczne z powodu niewystarczającej infrastruktury turystycznej i kulturalnej oraz problemy egzystencjalne.

- 7) Ograniczony dostęp do bazy turystycznej i noclegowej.

Przyczyny: brak inwestycji w infrastrukturę turystyczną zachęcającą do odwiedzenia Gminy.

- 8) Problemy urbanistyczne.

Przyczyny: brak zaktualizowanego planu zagospodarowania przestrzennego, dostosowanego do obowiązujących przepisów, uwzględniającego oczekiwania społeczne.

- 9) Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg.

Przyczyny: brak odpowiedniej puli środków własnych.

- 10) Trudne warunki prowadzenia lokalnej przedsiębiorczości.

Przyczyny: mały rynek odbiorców własnych, brak terenów inwestycyjnych.

- 11) Niewystarczająca ilość placówek i instytucji kultury.

Przyczyny: brak środków finansowych oraz odpowiedniej liczby lokali z przeznaczeniem do prowadzenia działalności kulturalnej.

- 12) Zanieczyszczenie środowiska.

Przyczyny: szkodliwa działalność firm wywożących odpady na naszym terenie, niezrehabilitowane nieczynne wysypisko odpadów komunalnych, dominacja starego typu ogrzewania domostw.

- 13) Słaba strona internetowa.

Przyczyny: wieloletni brak inwestycji w przebudowę strony wraz ze zmianą systemu CMS, który ją obsługuje na bardziej bezpieczny i współczesny.

- 14) Inne (jakie?) zarośnięty szlak św. Jakuba.

Przyczyny: brak inwestycji w infrastrukturę turystyczną, brak własnych środków finansowych na ten cel oraz wcześniejszy brak prób pozyskania na ten cel środków zewnętrznych.

- 15) Inne (jakie?) duża biurokracja w Urzędzie Gminy.

Przyczyny: wymogi prawne dotyczące prowadzenia dokumentacji urzędowej.

- 16) Inne (jakie?) Słaba praca Burmistrza i pracowników UMiG.

Przyczyny: ocena subiektywna wynikająca z jednej ankiety.

17) Inne (jakie?) bardzo niskie środki finansowe na sport.

Przyczyny: brak odpowiedniej liczby środków gminnych.

18) Brak odpowiedniej liczby miejsc pracy na terenie gminy.

Przyczyny: przyczyną główną jest brak wydzielonej strefy ekonomiczno-przemysłowej w Miejscowym Planie Zagospodarowania przestrzennego a co za tym idzie inwestorów tworzących miejsca pracy.

XXIII. Misja, Wizja, cele strategiczne, cele taktyczne oraz cele operacyjne.

W wyniku szczegółowej analizy uzyskanych wyników analizy, opracowane zostały cele strategiczne, taktyczne i operacyjne oraz misja i wizja Gminy Szlichtyngowa.

1. Misja Gminy Szlichtyngowa.

Sformułowanie misji dla gminy jest odpowiedzią na pytanie po co jesteśmy? Jej definicję najlepiej opisuje Krzysztof Obłój, wg którego:

„**Misja** jest precyzyjnym wyrażeniem – w języku zrozumiałym dla pracowników i otoczenia organizacji – dalekosiężnych zamierzeń i aspiracji organizacji. Misja stanowi więc sformułowanie wizji firmy na użytek strategii. Misja firmy nabiera strategicznego znaczenia wówczas, gdy spełnia trzy wymogi: (1) wyznacza kierunek i dotyczy przyszłości, (2) wyraża marzenia i wyzwania, (3) proces jej realizacji jest wiarygodny.”

Przedstawiona poniżej misja wyznacza kierunek i dotyczy przyszłości, wyraża marzenia i wyzwania oraz jest możliwa do zrealizowania. Jej treść została opracowana podczas spotkań zespołu roboczego.

Misja Gminy Szlichtyngowa

Szlichtyngowa gminą rolniczo-turystyczno-ekologiczną, której misją jest rozwój przedsiębiorczości jej mieszkańców, oparty o lokalne bogactwa i walory przyrodnicze lub krajobrazowe, wiedzę i potencjał ludzki. Szlichtyngowa to Gmina, dbająca o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz o poprawę jakości życia swoich mieszkańców.

2. Wizja Gminy Szlichtyngowa.

„Wizja jest obrazem przyszłości, którą uczestnicy organizacji chcą wykreować. Słowo wizja pochodzi od łacińskiego *videre*, czyli „widzieć”. Dlatego najbardziej naturalne zdefiniowanie wizji polega na przyjęciu, że jest to koncepcja przyszłości organizacji, jej najbardziej fundamentalna aspiracja, która – aby była skuteczna – powinna być wspólna zarówno dla kierownictwa, jak i pozostałych pracowników organizacji.” [Krzysztof Obłój]

Przedstawiona poniżej wizja jest wypracowanym w wyniku konsultacji społecznych obrazem przyszłości, wykreowanym przez wszystkich uczestników życia w gminie, poczynając od instytucji, organizacji pozarządowych i firm, kończąc na pojedynczym mieszkańcu.

Wizja Gminy Szlichtyngowa

Gmina Szlichtyngowa, nowoczesna Gmina rolniczo-ekologiczna, wykorzystująca swoje walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne dla rozwoju i zwiększania jakości życia mieszkańców
Gmina Szlichtyngowa – tutaj chce się żyć.

Wizja Gminy Szlichtyngowa jest celem nadrzędnym, do którego należy dążyć poprzez realizację poszczególnych elementów strategii. Jest ona sformułowana w sposób bardzo ogólny. Jej konkretyzacja została przedstawiona w celach strategicznych opisanych w dalszej części strategii.

3. Cele strategiczne, taktyczne i operacyjne.

Dzięki przeprowadzeniu szczegółowej analizy strategicznej, udało się sformułować cele strategiczne, które przedstawione zostały poniżej. Cele te sformułowane zostały z zachowaniem dużego stopnia ogólności. Ich głównym zadaniem jest odpowiednio wysokie ustawienie poprzeczki oraz zapewnienie spójności z celami strategicznymi dla Województwa Lubuskiego. W wyniku wielu spotkań grupy roboczej, zajmującej się wytyczeniem celów na najbliższe lata, udało się wypracować 3 cele strategiczne dla Gminy Szlichtyngowa.

Cele Strategiczne:

- 1) **Podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności gminy.**
- 2) **Intensywne działania na rzecz ochrony środowiska gminy.**
- 3) **Stworzenie warunków umożliwiających rozwój turystyki i rekreacji.**

Realizacja przedstawionych powyżej celów strategicznych przełoży się na wzrost poziomu atrakcyjności gminy pod względem, jakości życia, rozwoju turystyki i rekreacji oraz osiedlania się nowych mieszkańców. Ponadto osiągnięcie postawionych celów strategicznych wpłynie istotnie na liczbę inwestorów strategicznych, lokujących swoje działalności gospodarcze na terenie Gminy, co będzie miało wpływ na zmniejszenie poziomu bezrobocia. Wzmocni się ponadto bezpieczeństwo ekologiczne w Gminie, poprzez wzrost liczby działań podnoszących poziom edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Każdemu celowi strategicznemu zostały przyporządkowane cele taktyczne dla określenia kierunków rozwoju. Każdy zaś cel taktyczny zawiera cele operacyjne mogące posłużyć do jego realizacji. Poniższy rysunek przedstawia schemat ukazujący powiązania wizji, celów strategicznych, celów taktycznych i celów operacyjnych.

Rys. 48 Powiązanie celów wynikające z procesu realizacji wizji.
[Źródło: Opracowanie własne.]

Cel strategiczny pierwszy

Podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności gminy.

Cel taktyczny pierwszy w ramach I celu strategicznego.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury przesyłowej (wodociągowo-kanalizacyjnej, gazowej i innej).

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Budowa i przebudowa Stacji uzdatniania wody.
- 2) Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków.
- 3) Wymiana starych izolowanych azbestem rurociągów na terenie Gminy.
- 4) Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
- 5) Gazyfikacja Gminy.

Cel taktyczny drugi w ramach I celu strategicznego.

Stworzenie warunków dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Wyznaczenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą.
- 2) Aktywna promocja Gminy na forum krajowym i zagranicznym w zakresie przedsiębiorczości.

Cel taktyczny trzeci w ramach I celu strategicznego.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej na terenie Gminy.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Budowa i remonty dróg gminnych.
- 2) Utwardzenie placów.
- 3) Remonty i budowa chodników w miejscowościach leżących na obszarze Gminy.
- 4) Budowa ścieżek rowerowych.
- 5) Remonty i budowa wiat przystankowych.

Cel taktyczny czwarty w ramach I celu strategicznego.

Modernizacja oraz rozwój infrastruktury mieszkaniowej, kulturalnej i sportowej.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Budowa i modernizacja przyszkolnych sal gimnastycznych.
- 2) Stworzenie warunków zwiększających ilość budownictwa mieszkalnego.
- 3) Budowa boisk wielofunkcyjnych przy Szkołach Podstawowych.

- 4) Modernizacja i rozbudowa boisk sportowych.
- 5) Przebudowa sceny w parku Górczyńskim wraz z dostosowaniem otaczającego ją placu pod potrzeby imprez kulturowych.
- 6) Modernizacja niezbędnej infrastruktury kulturowej.
- 7) Budowa siłowni na świeżym powietrzu na terenie Gminy.
- 8) Wsparcie oraz promocja inicjatyw artystycznych, edukacyjnych i kulturalnych, realizowanych przez środowisko lokalne.

Cel taktyczny piąty w ramach I celu strategicznego.

Działania na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców Gminy.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Organizacja koncertów, imprez gminnych, patriotycznych, sportowych, turystycznych oraz kulturalnych.
- 2) Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych.
- 3) Stworzenie oferty kulturalnej, rehabilitacyjnej oraz sportowej dla seniorów z terenu Gminy.

Cel taktyczny szósty w ramach I celu strategicznego.

Działania związane z rozwojem opieki zdrowotnej oraz wsparcie dla osób wykluczonych.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Wspieranie opieki edukacji przedszkolnej.
- 2) Remont i rozbudowa lub budowa nowego ośrodka zdrowia.
- 3) Wspieranie efektywnej polityki społecznej, prowadzącej do integracji i aktywizacji osób starszych.
- 4) Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki lekarskiej oraz stworzenie warunków dla prowadzenia rehabilitacji zdrowotnej na terenie Gminy.
- 5) Wspieranie efektywnej polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem.

Cel taktyczny siódmy w ramach I celu strategicznego.

Zwiększenie dostępu do technologii komunikacyjno-informacyjnej, rozwój e-usług publicznych.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Przebudowa strony internetowej www.szlichtyngowa.pl.
- 2) Bezpłatne wi-fi na terenie Gminy w określonych miejscach np. w parkach, przy świetlicach lub bibliotekach.
- 3) Rozbudowa e-usług świadczonych przez Gminę na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców.
- 4) Digitalizacja zasobów kulturalnych Gminy.
- 5) Edukacja społeczeństwa w zakresie możliwości załatwienia spraw urzędowych drogą internetową.

Cel taktyczny ósmy w ramach I celu strategicznego.

---

*Zwiększenie oferty edukacyjnej oraz rozwój bazy dydaktycznej.***Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:**

- 1) Wyposażenie szkół i przedszkoli w nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne, w szczególności związanych z prowadzeniem zajęć matematyczno-przyrodniczych, cyfrowych oraz wspierających uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- 2) Realizacja projektów edukacyjnych podnoszących kwalifikacje uczniów poprzez organizację zajęć dodatkowych oraz zajęć poza szkołą.
- 3) Realizacja projektów podnoszących kwalifikacje zawodowe nauczycieli.
- 4) Realizacja projektów edukacyjnych dla osób dorosłych.
- 5) Realizacja projektów edukacyjnych wspierających uczniów młodszych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, pomoc specjalistyczna.

Cel taktyczny dziewiąty w ramach I celu strategicznego.

---

*Zwiększenie atrakcyjności oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznej – poprawa estetyki – rewitalizacja obszaru gminy.***Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:**

- 1) Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego i ich ochrona.
- 2) Budowa placów zabaw, rozwijających zdolności psychoruchowe dzieci, połączonych ze ścieżkami edukacyjnymi np. ścieżki zmysłów, czy tropem drzew i ptaków.
- 3) Zagospodarowanie miejsc zdegradowanych oraz zaniedbanych na terenie Gminy.
- 4) Zagospodarowanie pod potrzeby turystyki i rekreacji terenów zielonych i obiektów historycznych znajdujących się na obszarze Gminy.

- 5) Monitoring miejsc niebezpiecznych na terenie Gminy.
- 6) Dostosowanie obiektów pod potrzeby osób niepełnosprawnych.
- 7) Rewitalizacja elewacji budynków kamienic rozmieszczonych wokół Rynku w Szlichtyngowej.

Cel taktyczny dziesiąty w ramach I celu strategicznego.

Wzmocnienie wyjątkowych walorów przyrodniczych Gminy.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Promowanie działań związanych z obszarem ujścia Baryczy do Odry, oraz terenami leśnymi na obszarze Gminy.

Cel taktyczny jedenasty w ramach I celu strategicznego.

Aktywne wspieranie rozwoju rolnictwa oraz agroturystyki.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Konserwacja rowów melioracyjnych.
- 2) Promowanie oraz rozwój agroturystyki połączonej z bazą noclegową.
- 3) Stworzenie większego niż obecne targowiska, na którym lokalni producenci rolni mogliby sprzedawać swoje produkty.
- 4) Stworzenie pomocy dla lokalnego rynku rolnego i dystrybucji towarów poprzez promocję lokalnych produktów.

Cel strategiczny drugi

Działania na rzecz ochrony środowiska gminy.

Cel taktyczny pierwszy w ramach II celu strategicznego.

Rozwój oraz modernizacja infrastruktury służącej ochronie środowiska.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Modernizacja, budowa oraz rozbudowa Oczyszczalni Ścieków.
- 2) Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej na terenie Gminy
- 3) Rekultywacja nieczynnego składowiska odpadów.
- 4) Usunięcie azbestu z terenu Gminy.

Cel taktyczny drugi w ramach II celu strategicznego.

Działania na rzecz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, przedsiębiorstw oraz budynków mieszkalnych.
- 2) Wymiana pieców grzewczych zasilanych paliwami stałymi na bardziej przyjazne środowisku.
- 3) Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy.
- 4) Wymiana opraw oświetlenia na bardziej przyjazne środowisku.
- 5) Tworzenie barier ekologicznych - nasadzenia drzew tlenowych o większym poziomie wchłaniania CO₂.

Cel taktyczny trzeci w ramach II celu strategicznego.

Działania na rzecz edukacji ekologicznej oraz walorów przyrodniczych Gminy.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) **Wdrażanie ekologicznych projektów edukacyjnych skierowanych do mieszkańców.**
- 2) **Monitorowanie oraz likwidacja dzikich wysypisk śmieci.**

Cel strategiczny trzeci

Stworzenie warunków umożliwiających rozwój turystyki i rekreacji.

Z racji wyjątkowych walorów przyrodniczych, jednym z najważniejszych atutów dla Gminy oraz jej mieszkańców powinno być rozwinięcie funkcji turystyczno-rekreacyjnych na jej terenie. Będą one w przyszłości stanowiły dodatkowe źródło dochodów zasilających budżet gminny.

Cel taktyczny pierwszy w ramach III celu strategicznego.

Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej gminy.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Stworzenie sieci szlaków rowerowych na terenie Gminy wraz z miejscami postojowymi i rekreacyjno-edukacyjnymi.
- 2) Stworzenie ścieżki przyrodniczej w Parku Górczyńskim. wraz z przebudową sceny i dostosowaniem otaczającego ją placu pod potrzeby imprez kulturalnych.
- 3) Budowa świetlic na terenach wiejskich.
- 4) Budowa placów zabaw oraz siłowni na świeżym powietrzu na terenie Gminy.
- 5) Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym w Szlichtyngowej.
- 6) Przywrócenie funkcjonalności Świetlicy Miejskiej w Szlichtyngowej do zadań Gminnego Ośrodka Kultury.
- 7) Oznakowanie i opisanie kodami kreskowymi wszystkich zabytków gminnych.

Cel taktyczny drugi w ramach III celu strategicznego.

Stworzenie warunków na rzecz rozwoju turystyki weekendowej oraz zagospodarowanie atrakcyjnych miejsc turystycznych w Gminie.

Cele operacyjne w ramach celu taktycznego:

- 1) Budowa przystani „Ujście Baryczy”.
- 2) Utworzenie punktów informacji turystycznej na terenie Gminy.

XXIV. Monitoring, ewaluacja oraz zarządzanie.

Warunkiem efektywnego wdrażania Strategii jest stworzenie sprawnego systemu monitorowania i oceny, pozwalającego na obserwację efektów prowadzonych przez Gminę działań oraz na ich ewentualną korektę. Będzie to istotne narzędzie zarządzania, ułatwiające efektywne planowanie, alokację własnych środków, okresową ocenę i aktualizację zapisów strategii, zgodnie ze zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi oraz zdiagnozowanymi potrzebami.

Ogólne założenia monitoringu strategii:

1. Monitoring strategii prowadzony będzie raz w danym roku kalendarzowym, począwszy od końca 2017 roku.
2. Dla skoordynowania i wykonania prac związanych z monitorowaniem strategii powołany zostanie Zespół ds. Monitorowania Strategii, w którego skład wejdą osoby powołane przez Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa.
3. Monitoring będzie obejmował:
  - Zebranie nowych wartości wskaźników pomiaru wykonania celów strategii.
  - Ocenę tych wartości w stosunku do założonych wartości.
  - Przygotowanie raportu monitoringu strategii zawierającego wyniki oraz wnioski o tym czy następuje zbliżanie czy oddalanie się od realizacji celów.

Ogólne założenia systemu ewaluacji strategii:

1. Ewaluacja strategii prowadzona będzie w systemie dwuletnim, począwszy od 2018r.
2. Do skoordynowania i wykonania prac związanych z ewaluacją strategii powołany zostanie przez Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa Zespół ds. Ewaluacji Strategii.
3. Ewaluacja będzie obejmować:
  - Analizę sytuacji obecnej - stanu realizacji strategii w oparciu o coroczne raporty monitoringu strategii oraz istniejące raporty ewaluacji strategii.
  - Ustalenie bieżących i przewidywanych uwarunkowań determinujących realizację zapisów strategii poprzez analizę danych zastanych.
  - Przygotowanie raportu ewaluacji strategii zawierającego wyniki przeprowadzonej analizy wraz z wstępnymi rekomendacjami dotyczącymi modyfikacji zapisów strategii, w tym w szczególności celów, działań lub wskaźników pomiaru.

Głównym celem monitoringu i ewaluacji jest ocena wyników podjętych działań oraz rezultatów. Wiedza zdobyta podczas monitoringu i ewaluacji, usprawni w przyszłości realizację projektów, pozwoli lepiej planować kolejne zadania strategiczne oraz przyczyni się do osiągnięcia założonych celów.

XXV.   Możliwości finansowania oraz zgodność strategii z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.

Cele strategiczne wskazane w niniejszej pracy są spójne ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010- 2020.

Cele polityki regionalnej kraju:

- 1) „Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”).
- 2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
- 3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).”^[3]

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego:

- 1) „Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna.
- 2) Wysoka dostępność transportowa i informatyczna.
- 3) Społeczna i terytorialna spójność regionu.
- 4) Region efektywnie zarządzany.”^[4]

Cele strategii Gminy Szlichtyngowa opierają się na wzroście konkurencyjności regionu, budowaniu spójności terytorialnej oraz na tworzeniu warunków dla partnerskiej, skutecznej i efektywnej realizacji celów rozwojowych. Ponadto strategia Gminy Szlichtyngowa koreluje z zapisami Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, której najważniejsze cele są następujące:

- „zwiększyć stopę zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat z obecnych 69% do co najmniej 75%;
- osiągnąć poziom inwestycji w działalność badawczo-rozwojową równy 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor

³ Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów dnia 13 lipca 2010 roku, Warszawa, 2010.

⁴ Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, Zielona Góra, 2012, s. 34.

prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji;

- ograniczyć emisję dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%; zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%;
- ograniczyć liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększyć odsetek osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%;
- ograniczyć liczbę Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.”

Priorytety i działania zawarte w strategii Gminy Szlichtyngowa, realizować będą m.in. cele związane ze zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych, podnoszące poziom wykształcenia oraz zwiększające stopę zatrudnienia.

Strategia Rozwoju Gminy Szlichtyngowa w ramach zaplanowanych działań, skutecznie przyczyni się do realizacji każdego z tych celów województwa.

Przedstawiona poniżej tabela pokazuje powiązanie celów strategicznych i taktycznych Gminy Szlichtyngowa ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego, oraz wskazuje na możliwe źródła finansowania zakładanych w niej działań.

Tab. 37 Tabela powiązań strategii Gminy Szlichtyngowa ze strategią Województwa Lubuskiego, wraz ze wskazaniem źródeł możliwego finansowania. [Źródło: Opracowanie własne.]

Cel strategiczny nr 1	Cele taktyczne dla celu strategicznego nr 1	Zgodność z dokumentami strategicznymi: Strategia Rozwoju Woj. Lubuskiego 2020	Źródło finansowania
Podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności gminy.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury przesyłowej (wodociągowo-kanalizacyjnej, gazowej i innej	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.6 Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska Cel strategiczny 3 Spółeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.5 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Inne programy: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Stworzenie warunków dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.2 Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej na terenie Gminy.	Cel strategiczny 2 Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna Cel operacyjny 2.1 Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej.	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Inne programy: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019.

Modernizacja oraz rozwój infrastruktury mieszkaniowej, kulturalnej i sportowej	<p>Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna</p> <p>Cel operacyjny 1.5 Rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich</p> <p>Cel strategiczny 3 Spoleczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.3 Zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej i sportowej</p>	<p>Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Inne programy: Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Inne programy ministerialne. PFRON</p>
Działania na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców Gminy	<p>Cel strategiczny 3 Spoleczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.5 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich</p> <p>Cel strategiczny 4 Region efektywnie zarządzany Cel operacyjny 4.3 Wzmocnienie potencjału kapitału społecznego oraz kształtowanie tożsamości regionalnej</p>	<p>Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Inne programy: Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, PFRON, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
Działania związane z rozwojem opieki zdrowotnej oraz wsparcie dla osób wykluczonych	<p>Cel strategiczny 3 Spoleczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie dostępu do usług medycznych i profilaktyka zdrowotne Cel operacyjny 3.4 Promocja włączenia zawodowego i społecznego</p>	<p>Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Inne programy: Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej PFRON Bank Gospodarstwa Krajowego</p>

Zwiększenie dostępu do technologii komunikacyjno-informacyjnej, rozwój e-usług publicznych	Cel strategiczny 2 Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna Cel operacyjny 2.3 Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
Zwiększenie oferty edukacyjnej oraz rozwój bazy dydaktycznej	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.3 Podniesienie jakości kształcenia i dostosowanie go do potrzeb regionalnego rynku pracy Cel strategiczny 3 Společna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.1 Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
Zwiększenie atrakcyjności oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznej – poprawa estetyki – rewitalizacja obszaru gminy	Cel strategiczny 4 Region efektywnie zarządzany Cel operacyjny 4.1 Tworzenie atrakcyjnego wizerunku województwa i promocja marki Lubuskie	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Inne programy: Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

	Wzmocnienie wyjątkowych walorów przyrodniczych Gminy.	Cel strategiczny 4 Region efektywnie zarządzany Cel operacyjny 4.1 Tworzenie atrakcyjnego wizerunku województwa i promocja marki Lubuskie	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Inne programy: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	Aktywne wspieranie rozwoju rolnictwa oraz agroturystyki	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.7 Rozwój potencjału turystycznego województwa Cel operacyjny 1.8 Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
Cel strategiczny nr 2	Cele taktyczne dla celu strategicznego nr 2	Zgodność z dokumentami strategicznymi: Strategia Rozwoju Woj. Lubuskiego 2020	Źródło finansowania
Działania na rzecz ochrony środowiska gminy	Rozwój oraz modernizacja infrastruktury służącej ochronie środowiska	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.6 Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Inne programy: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej
	Działania na rzecz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.		

Cel strategiczny nr 3	Cele taktyczne dla celu strategicznego nr 3	Zgodność z dokumentami strategicznymi: Strategia Rozwoju Woj. Lubuskiego 2020	Źródło finansowania
Stworzenie warunków umożliwiających rozwój turystyki i rekreacji.	Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej gminy.	Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.7 Rozwój potencjału turystycznego województwa.	Budżet Gminy Szlichtyngowa, Środki prywatne, Środki UE: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Ministerstwo Sportu i Turystyki
	Stworzenie warunków na rzecz rozwoju turystyki weekendowej oraz zagospodarowanie atrakcyjnych miejsc turystycznych w Gminie.		

Literatura

Dz.U. 2016 poz. 446, *Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym*.

Gierszewska G., Olszewska B., Skonieczny J., *Zarządzanie strategiczne dla inżynierów*, PWE Warszawa 2013.

Główny Urząd Statystyczny, *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2015 roku*, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2015.

Griffin R.W., *Fundamentals of Management*, 7th Edition, College Bookstore Texas A&M University 2012.

Griffin R.W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa, 2005.

Hamel G., Prahalad C.K., *Competing for the Future*, Harvard Business School Press, Boston, 1994.

Kaleta A., *Realizacja strategii*, PWE Warszawa 2013.

Kozarowicz H., *Misja i cele strategiczne przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2000, s.69

Maas P., *Zarządzanie poprzez cele*, Dashofer Holding Ltd. & Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o. Warszawa, 2011.

Moszkowicz M., Praca zbiorowa, *Zarządzanie strategiczne systemowa koncepcja biznesu*, PWE, 2005

Moszkowicz M., *Zarządzanie strategiczne, materiały wykładowe*, <http://www.ioz.pwr.wroc.pl/z9/Rozdzia%C5%82%202.pdf> , data pobrania 05.11.2016.

Oblój K., *Mikroszkółka Zarządzania*, PWE, Warszawa 1994.

Oblój K., *Planowanie strategiczne jako narzędzie realizacji celów organizacji*, <https://dsc.kprm.gov.pl/sites/default/files/pliki/79.pdf> , data pobrania 05.11.2016.

Oblój K., *Strategia Organizacji*, Wydanie III zmienione, PWE Warszawa 2014.

Peszko A., *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydanie IV, Wydawnictwa AGH, Kraków 2002.

Sołtys J., Lendzion J., *Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Strategie Rozwoju Gmin*, www.imp.gda.pl/fileadmin/scitechfound/Publikacje/Cetstra.doc, data pobrania 07.11.2016.

Sztando A., Biblioteka Regionalisty nr 13, *Model procedury budowy strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, 2013.

Spis rysunków

Rys. 1 Konsultacje społeczne dotyczące kształtu strategii dla Gminy Szlichtyngowa na lata 2016-2022. Szlichtyngowa 14 grudnia 2016 roku.

Rys. 2 Liczba uczestników ankiety z podziałem na miejsce zamieszkania. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku]

Rys. 3 Płeć uczestników ankiety wyrażona w udziale procentowym. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku]

Rys. 4 Liczba uczestników ankiety w różnych przedziałach wiekowych wyrażona w %. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

Rys. 5 Liczba uczestników ankiety z podziałem na wykształcenie wyrażona w %. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

Rys. 6 Liczba uczestników ankiety z podziałem na rodzaj aktywności zawodowej. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016 roku]

Rys. 7 Liczba uczestników ankiety w podziale na związek z terenem gminy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej we wrześniu 2016r.]

Rys. 8 Warunki życia w Gminie Szlichtyngowa w ocenie zła + słaba, średnia, dobra + bardzo dobra wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 9 Częstość zetknięcia się z wymienionymi problemami społeczno- gospodarczymi, w ocenie (wcale + rzadko), (przeciętnie + często), wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 10 Wskazanie najważniejszych obszarów do realizacji w ocenie (4+5) najważniejsze, (1+2) mało ważne, 3 neutralne, wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 11 Wskazanie działań/inicjatyw, które powinny być przeprowadzone w kolejnych latach z podaną liczbą ankietowanych, którzy na dane działanie wskazywały. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016r.]

Rys. 12 Wskazanie szans rozwojowych dla obszaru Gminy ukazane w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 13 Wskazanie najatrakcyjniejszych miejsc w Gminie Szlichtyngowa z podaniem liczby osób wskazujących dane miejsca. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 14 Wskazanie źródeł otrzymywania informacji o działaniach władz wyrażone w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 15 Wynik oceny pracy urzędników, wyrażony w % osób biorących udział w ankiecie. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 16 Wynik wskazania co jest niepowtarzalne, odróżniające Gminę Szlichtyngowa od innych gmin – wyrażone w liczbie oddanych głosów. [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Rys. 17 Sumaryczne zestawienie podziału gruntów w Gminie Szlichtyngowa. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej.]

Rys. 18 Fotografia terenów leśnych Gminy Szlichtyngowa. [Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 19 Fotografia ujścia Baryczy do Odry. [Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 20 Fotografia Pałacu w Jędrzychowicach. [Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 21 Rys. 20 Mapa obszaru Gminy Szlichtyngowa [Źródło: <https://mapy.google.pl>, data pobrania 21.11.2016]

Rys. 22 Liczba mieszkańców Gminy Szlichtyngowa na przestrzeni lat 2012-2015. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej oraz GUS]

Rys. 23 Migracje ludności na pobyt stały. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej, oraz danych GUS]

Rys. 24 Rozkład ludności Gminy według płci i wieku. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 25 Fotografia Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Szlichtyngowej. [Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 26 Najbardziej istotne miejsca powstawania dochodu w gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

Rys. 27 Wykres % udziału dochodów od osób prawnych i fizycznych względem dochodu całkowitego gminy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu.]

Rys. 28 Najbardziej istotne miejsca powstawania wydatków gminy Szlichtyngowa, wyrażone w % względem wydatku całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

Rys. 29 Wykres zmian wskaźnika zadłużenia Gminy Szlichtyngowa wyrażony w % udziale zadłużenia do dochodu gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu.]

Rys. 30 Fotografia stanu obrazująca SUW Stare Drzewce [Źródło: archiwum własne.]

Rys. 31 Fotografia Oczyszczalni Ścieków w Szlichtyngowej. [Źródło: materiały Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 32 Statystyka z prognozą dotycząca emisji CO₂, zużycia energii elektrycznej oraz liczby odbiorców energii. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ENEA Operator Sp. z o.o.]

Rys. 33 Wykres ilości wyprodukowanych odpadów w Gminie Szlichtyngowa w latach 2012-2015, wyrażony w tonach, [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Związku Międzygminnego „EKO-PRZYSZŁOŚĆ” z siedzibą w Nowej Soli.]

Rys. 34 Procentowy udział odpadów segregowanych, wyprodukowanych w Gminie Szlichtyngowa względem sumy wszystkich odpadów. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Związku Międzygminnego „EKO-PRZYSZŁOŚĆ” w Nowej Soli.]

Rys. 35 Liczba nowych mieszkań na przełomie lat 2012/2016. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Rys. 36 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. [Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015.*]

Rys. 37 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku w podziale miasto-wieś. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Rys. 38 Ilość rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku w podziale na powód pomocy. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Rys. 39 Statystyka dotycząca programu 500 +, wyniki na dzień 31 X 2016 [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szlichtyngowej.]

Rys. 40 Podmioty gospodarcze w Powiecie Wschowskim na koniec 2014 roku wg rejestru REGON. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015.*]

Rys. 41 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Szlichtyngowa (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne). [Źródło: - opracowanie własne na podstawie danych GUS.]

Rys. 42 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Szlichtyngowa (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) z podziałem na rodzaj. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.]

Rys. 43 Drogi w Gminie Szlichtyngowa w podziale na rodzaj nawierzchni. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu.]

Rys. 44 Przykładowe zdjęcia stanu dróg Gminy Szlichtyngowa.

Rys. 45 Fotografia – komisja składająca się z przedstawicieli władz i inspektorów, podczas odbioru końcowego prac związanych z usunięciem betonowych gruzów po przedwojennym moście, które zalegały w korycie rzeki Barycz. [Źródło: archiwum fotograficzne Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej.]

Rys. 46 Świetlica Miejska w Szlichtyngowej, Uroczystości z okazji Święta Konstytucji III Maja w 2016 roku. [Źródło: materiały archiwalne Urzędu.]

Rys. 47 Zdjęcie zawodów VIRTUS VOLLEY CUP. [Źródło: materiały archiwalne Urzędu.]

Rys. 48 Powiązanie celów wynikające z procesu realizacji wizji. [Źródło: Opracowanie własne.]

Spis tabel

Tab. 1 Wynik wyboru 3 najsłabszych stron Gminy Szlichtyngowa, Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Tab. 2 Wynik wyboru 3 największych zagrożeń dla rozwoju obszaru Gminy Szlichtyngowa, Źródło: opr. własne na podstawie badania ankietowego we wrześniu 2016 roku.]

Tab. 3 Wynik wskazania najmniej atrakcyjnych miejsc/obiektów Gminy Szlichtyngowa, [Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego we wrześniu 2016 roku.]

Tab. 4 Powierzchnia, ludność oraz lokaty według gmin. [Źródło: Główny Urząd Statystyczny, *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2014 roku*, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2015 s.81-82]

Tab. 5 Wielkość bezrobocia na terenie Powiatu Wschowskiego w podziale ogółem -kobiety. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 6 Udział osób bezrobotnych w układzie gmin. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców wsi. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 8 Bezrobocie w gminie z podziałem na wiek. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 9 Struktura bezrobocia w Gminie Szlichtyngowa w układzie poziomu wykształcenia. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 10 Struktura bezrobocia w Gminie Szlichtyngowa wg czasu pozostawiania bez pracy. [Źródło: *Analiza rynku pracy w Gminie Szlichtyngowa w latach 2013-2014, oraz w okresie styczeń-marzec 2015*, Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie, czerwiec 2015]

Tab. 11 Statystyka dotycząca stanu edukacji w Gminie Szlichtyngowa na przełomie lat 2012-2015. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz danych GUS]

Tab. 12 Miejsca powstawania dochodu w Gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS]

Tab. 13 Miejsca powstawania wydatków w Gminie Szlichtyngowa, wyrażone w % względem dochodu całkowitego w danym roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu oraz GUS.]

Tab. 14 Statystyka dotycząca infrastruktury wodociągowej. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Tab. 15 Statystyka dotycząca infrastruktury kanalizacyjnej. [Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej]

Tab. 16 Długość sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Szlichtyngowa. [Źródło: ENEA Operator Sp. z o.o.]

Tab. 17 Zużycie energii elektrycznej wraz z emisją CO₂ z podziałem na grupy taryfowe w Gminie Szlichtyngowa wraz z prognozą w 2020 roku. [Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ENEA Operator Sp z o.o.]

Tab. 18 Ilość porad lekarskich udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na jednego mieszkańca. [Źródło: Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015.*]

Tab. 19 Wykaz danych dotyczący długości rowów, drenażu oraz wielkości obszaru zmeliorowanego na terenie Gminy Szlichtyngowa stan na dzień 02.12.2016 [Źródło: Powiatowa Spółka Wodna we Wschowie]

Tab. 20 Wykaz danych dotyczący cieków naturalnych, wałów przeciwpowodziowych i urządzeń wodnych, na terenie Gminy Szlichtyngowa na dzień 07.12.2016 [Źródło: Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Inspektorat we Wschowie]

Tab. 21 Wykaz świetlic w Gminie Szlichtyngowa, wchodzących w skład Zespołu Świetlic. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu]

Tab. 22 Wykaz bibliotek na terenie Gminy Szlichtyngowa. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu.]

Tab. 23 Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Szlichtyngowa. [Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu.]

Tab. 24 Przypisanie wag dla szans wynikających z czynników zewnętrznych. [Źródło: opr. własne.]

Tab. 25 Przypisanie wag dla zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych. [Źródło: opr. własne.]

Tab. 26 Przypisanie wag dla silnych stron wynikających z czynników wewnętrznych. [Źródło: opr. własne.]

Tab. 27 Przypisanie wag dla silnych stron wynikających z czynników wewnętrznych. [Źródło: opr. własne.]

Tab. 28 TOWS - tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy dane zagrożenia osłabiają kolejne siły (silne strony)? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 29 TOWS - tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy dane szanse spotęgują zidentyfikowane siły (silne strony)? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 30 TOWS - tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy dane zagrożenia spotęgują występujące słabości? [Źródło: opracowanie własne.]

Tab. 31 TOWS - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy dane szanse pozwolą przezwyciężyć istniejące słabości? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 32 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane siły (silne strony) pozwolą wykorzystać szanse, które mogą wystąpić? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 33 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 34 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane siły pozwolą na przezwyciężenie mogących wystąpić zagrożeń? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 35 SWOT - Tabela porównawcza z odpowiedzią na pytanie: Czy zidentyfikowane słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń? [Źródło: opr. własne.]

Tab. 36 Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników analizy TOWS / SWOT

Tab. 37 Tabela powiązań strategii Gminy Szlichtyngowa ze strategią Województwa Lubuskiego, wraz ze wskazaniem źródeł możliwego finansowania. [Źródło: Opracowanie własne.]